

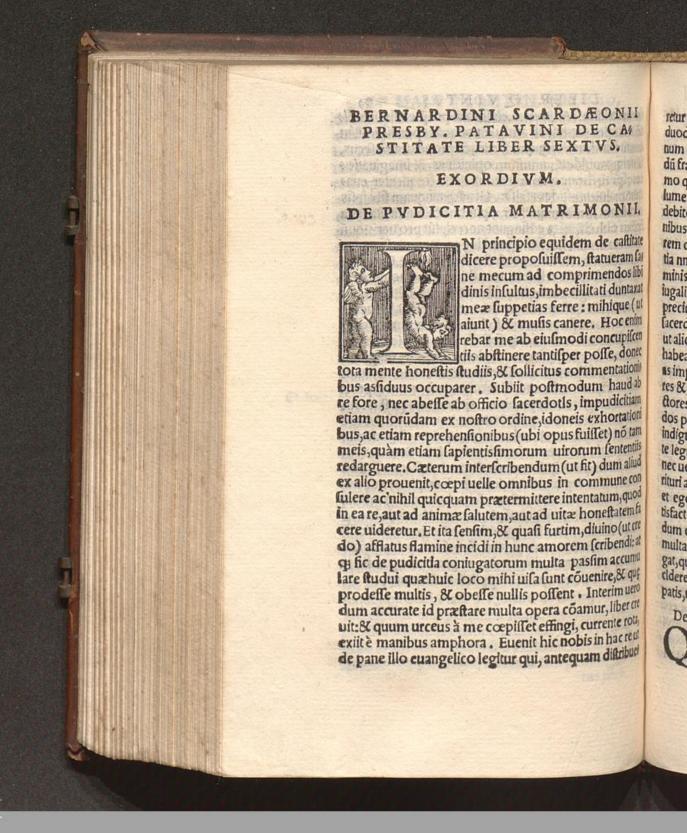
Universitätsbibliothek Paderborn

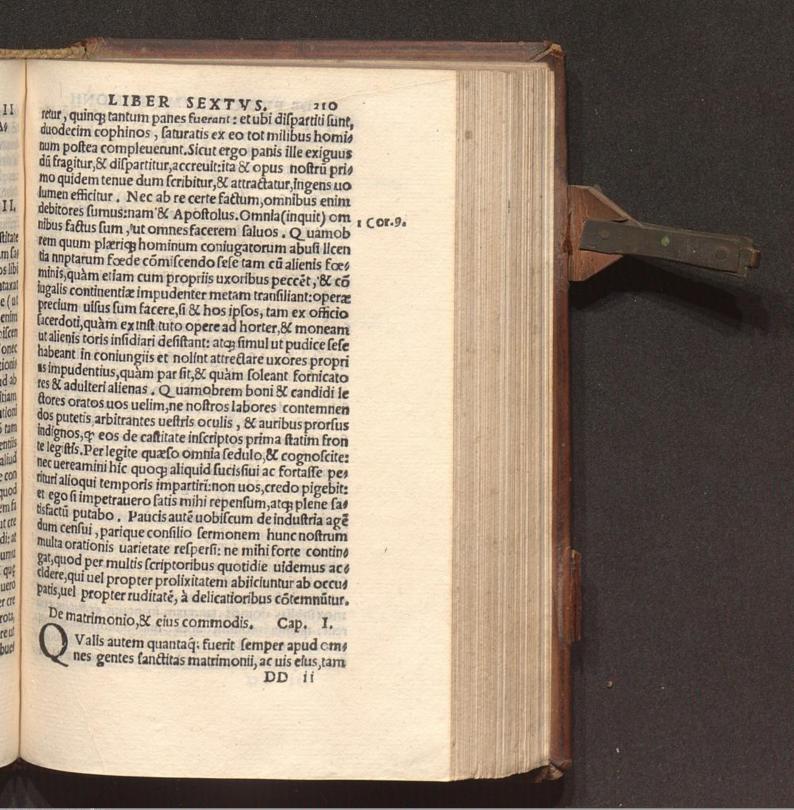
Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

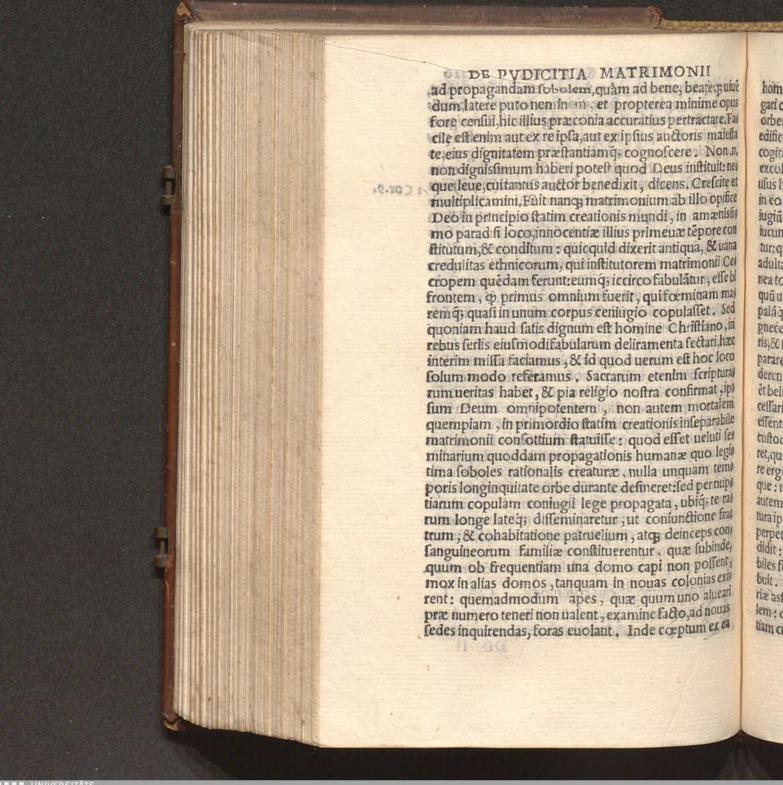
Scardeone, Bernardino Venetiis, 1542

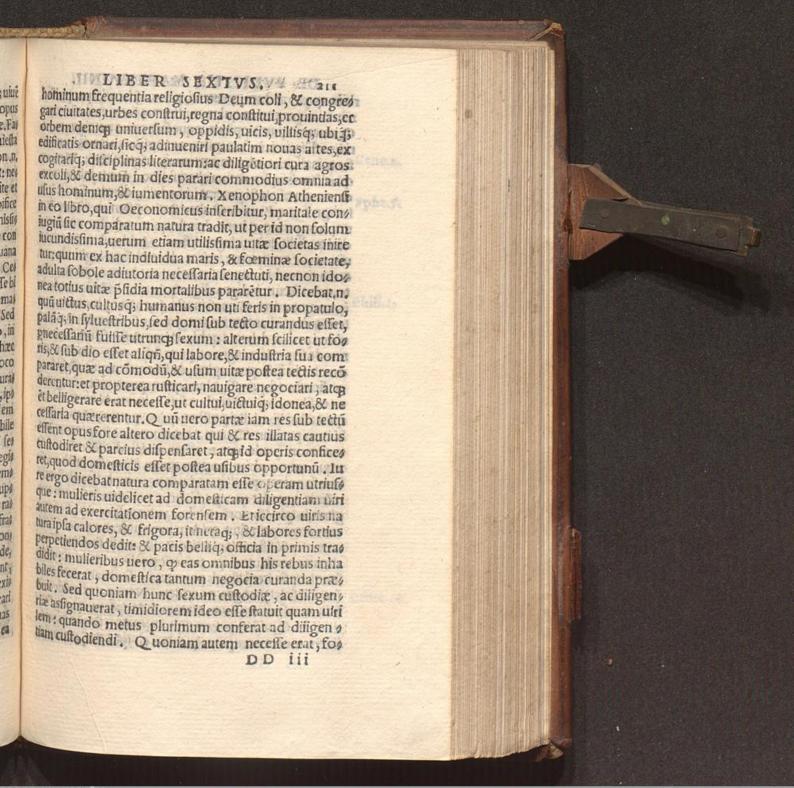
Liber Sextvs.

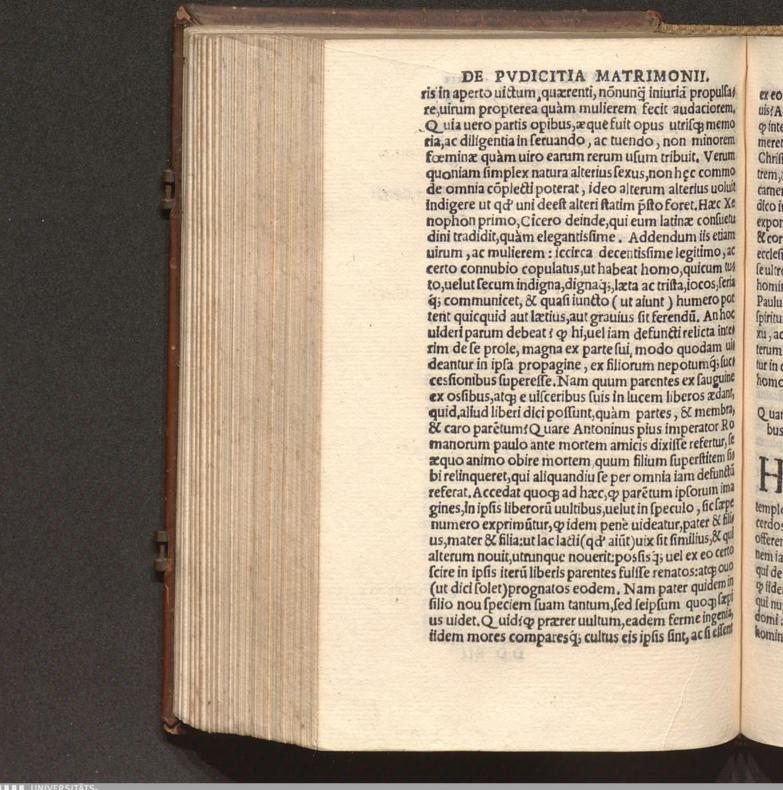
urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

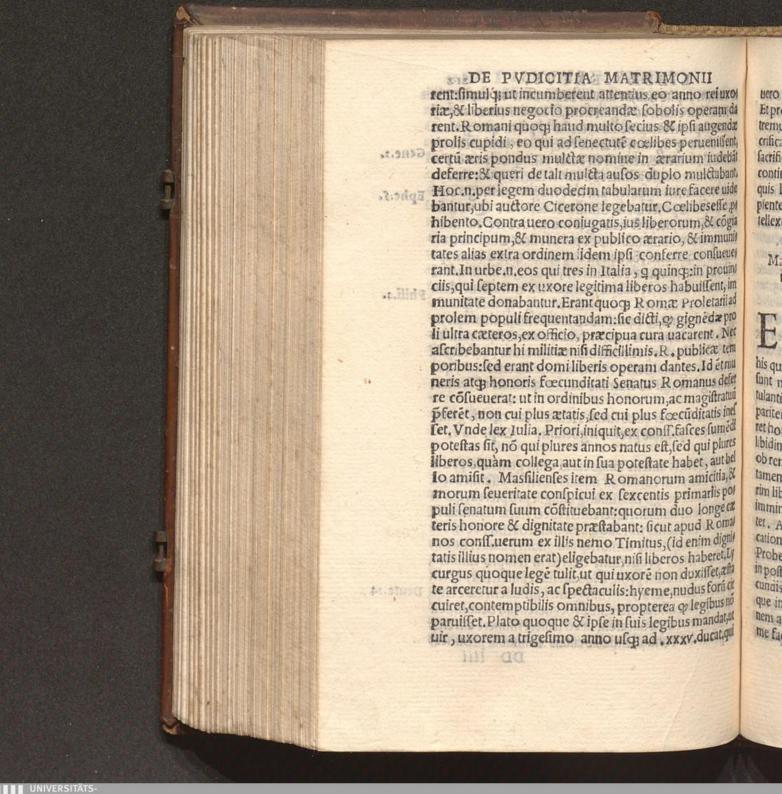

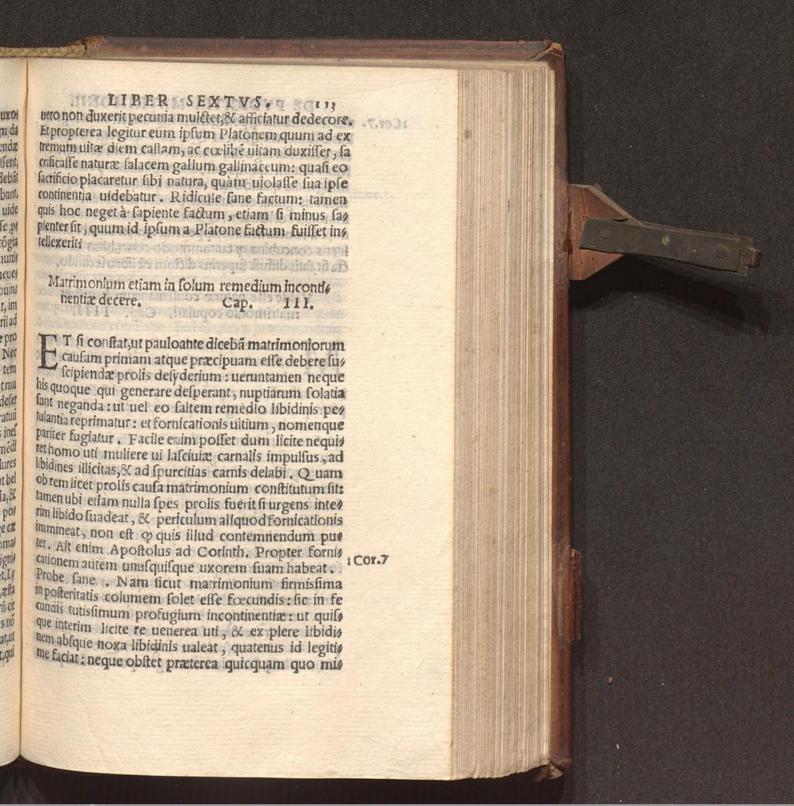

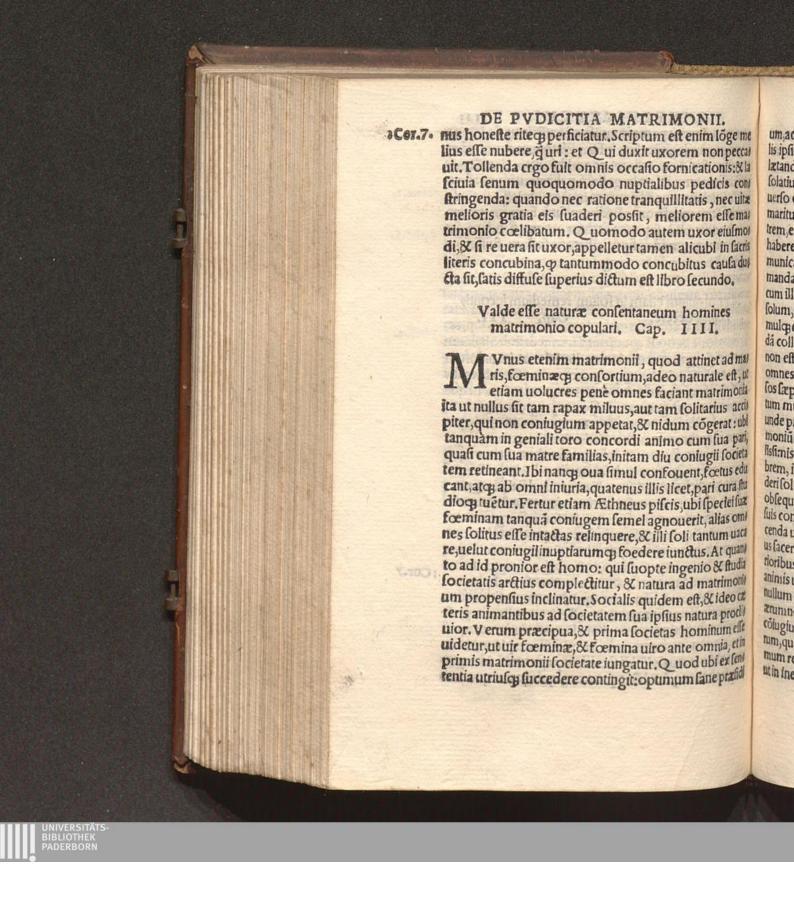

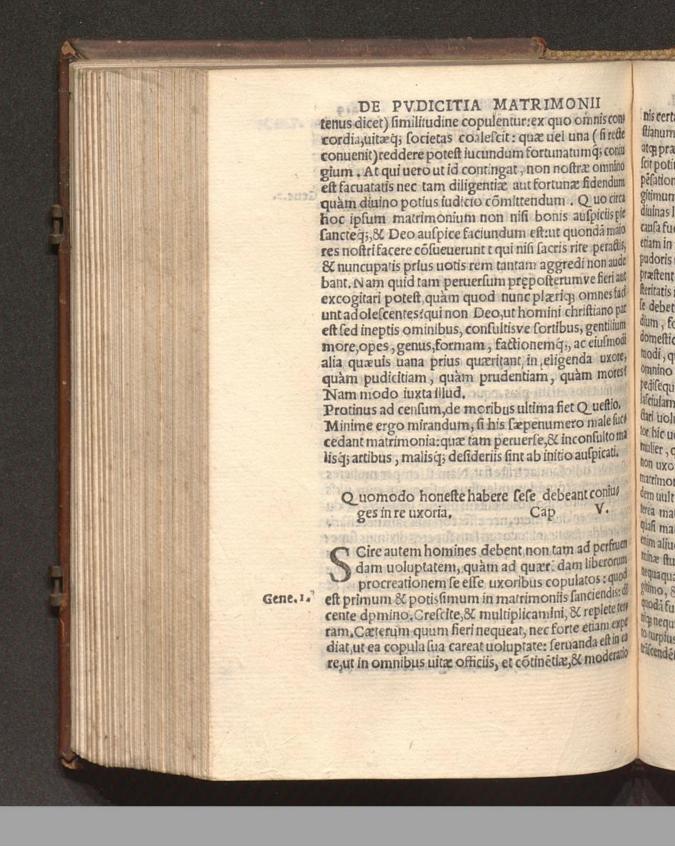

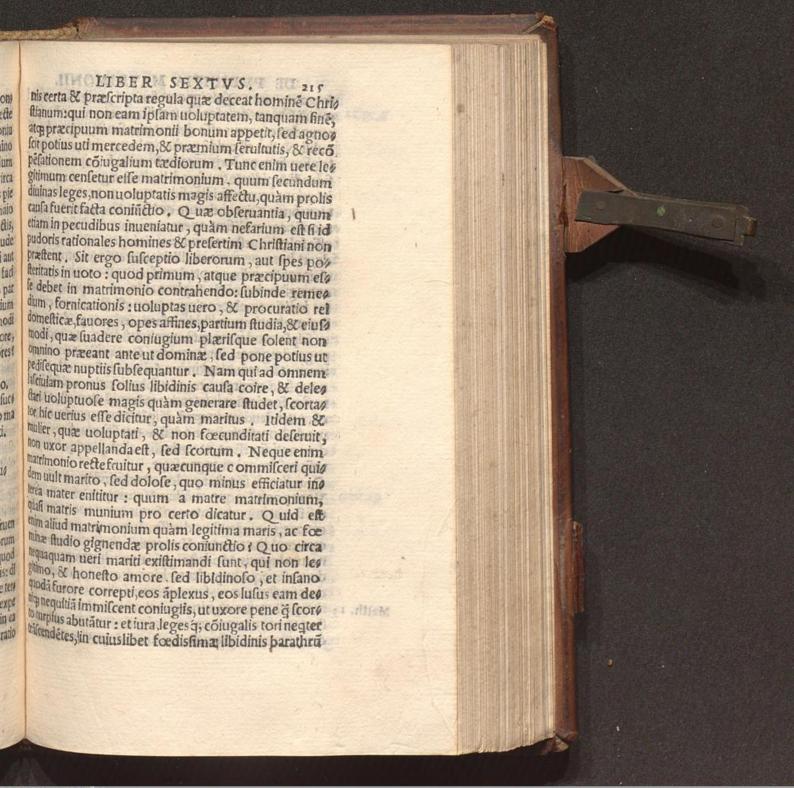

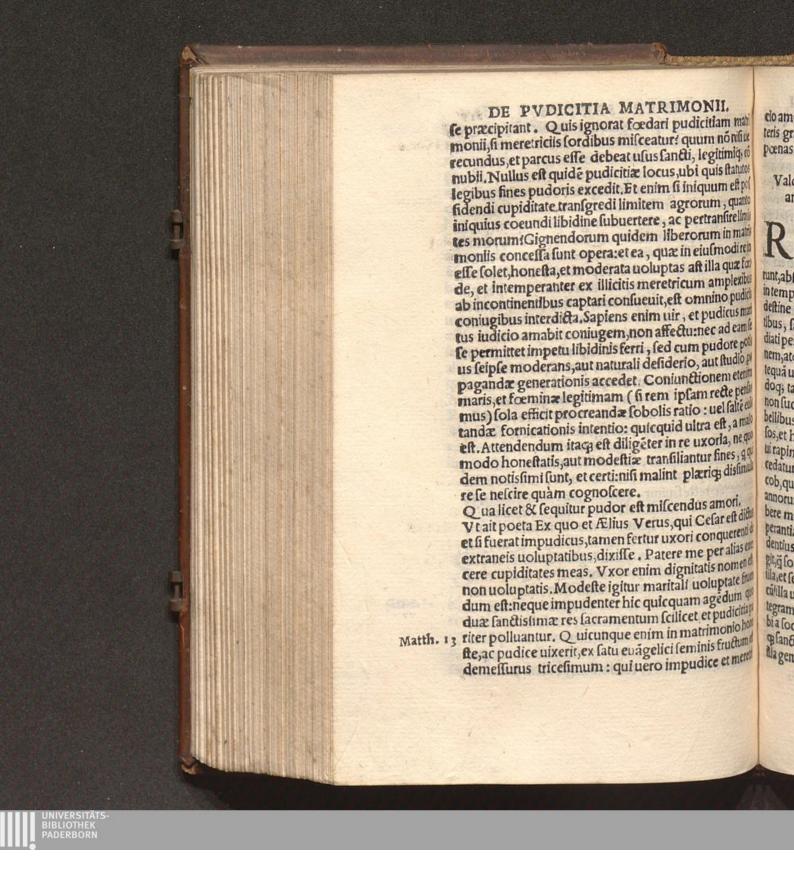

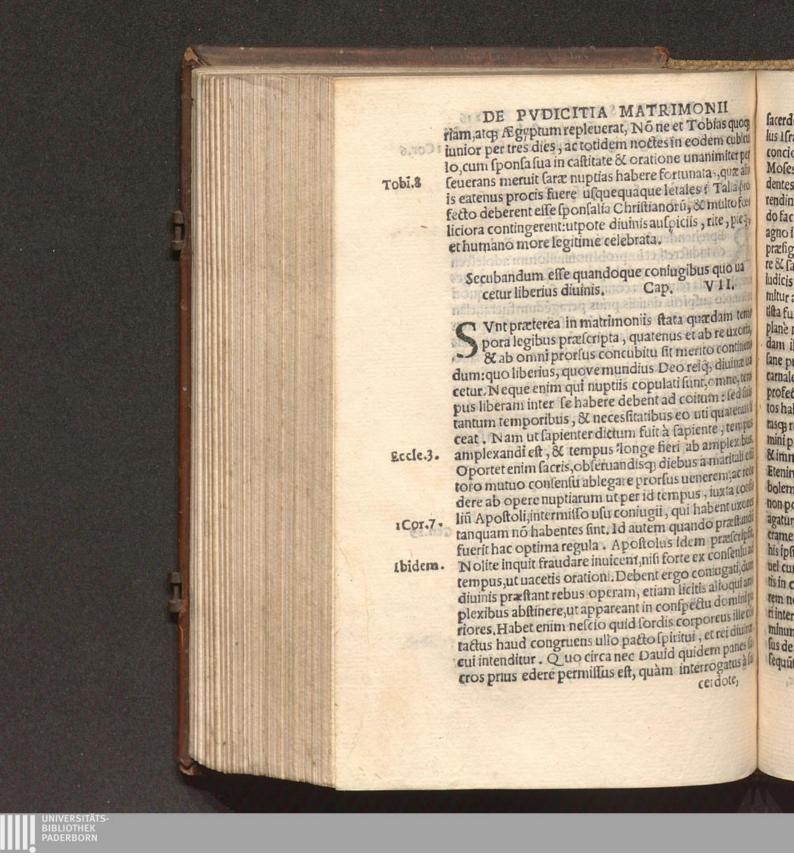

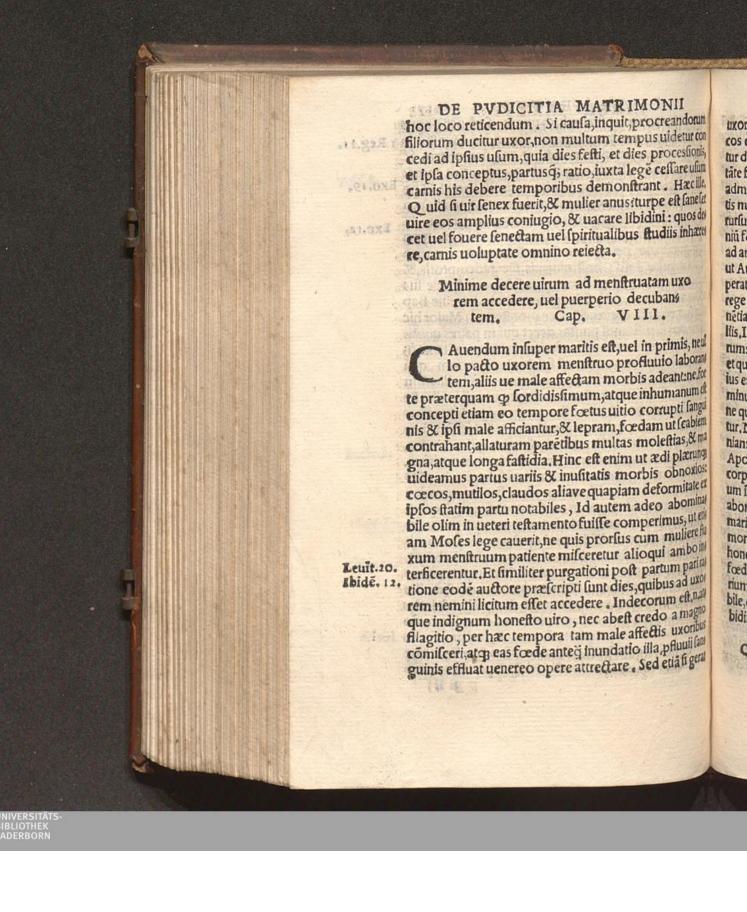

LIBER SEXTVS. cleamore lasciulet, is est ut afferit Apostolus cum adul mat teris grauissima in stagno ignis, et sulphuris lasciuiz suz 1 Cor.6 nilive pœnas daturus. iq, co atutos Valde impudenter facere qui sponsam cognoscat eftpol ante traductionem. Cap. VI. puanto elimil Eprehendendi mihi etiam uidentur effe hoc los main cò indiscreti, et improbi nonnullorum adolescen diren tium mores, qui ubi primum sponsalia pepiges ata runt, absquilla reuerentia connubialis sacramenti, quod exidu intemplo auspiciis diuinis prius peragedum fuerat, clan pudic destine intempestiuoq; concubitu insciis, inuitisca paren 15 加河 ubus, facras alioqui nuptias limpudenter incestant, infio eamle datiper malas artes puellari simplicitati, ut ante explatio re poli hem,atchtraductionem uirgo stupretur: et mater siat,an dio pi lequauxor habeatur. Quid on plerifcy istorum quane etenm penla alte cui doq; tam cœcus libidinis ardor exastuat, utubi fraudes non succedunt inferant nesarie et impie puellis ipsis ime bellibus uim:ut stupratores rectius eos dicas, quam spon 2 1720 los, et hostes æquius quam maritos sab hostibus enim nequi utapimus, ab amicis aute ita licite demum, fiultro con s, gol fedatur, accipimus . Quanto rectius ille patriarcha las tob, qui quum Rachelem amaret, pdite, eamq; septem annorum seruitio ex conuentione iure fibi uxorem has ft diam bete meruisset, nunquam tamen neque amoris intem; Gen.29 perantia neque confuetudinis occasione interim impus renua dentius quicquam tentauit: aut hanc ipfam lasciuius tetie ias en adiororem decuiffet: quin obtrufa ei altera forore pro menel la et septé rursus annoru pactione renouata, quanqua te fru tilla unis ædibus, et communibus pascuis uersaretur, in m legram tamen, atcpinuiolatam ulque ad præscriptum fi icitiza bia focero tempus feruauit. Hinc ex tam aufpicato, tam io hon glandeinito conubio exorta est postmodum soboles Etum 8 Magenerofa duodecim tribus Ifrael, quæ totam fere Sq mere

ri.

LIBER SEXTVS. uxor utero (nifi fornicationis metus aliter fuadeat) pudi cos coinges sese à concubitu continere par est:sicut legi tur de Zenobia Persarú regina Odenati regis uxore, q tate fuit continentiæ, ut nung nisi tentatis coceptionibus admilerituiru, Na hæc quu semel cocubuisset expecta tis melibus continebat, fi forte gravida foret, ut fi minus ios del futlum quæredis liberis ogam daret. Fuit hæc una om niu fœminaru fane animo, & fortitudine plus quirili, et ad arma potius, g ad colu, aut fulum genita: ul gadeo ut Aurelianus Augustus de ea multo labore in plio sue perata, non erubuit Romæ agere tang de potentislimo rege triumphum, Cæteru non est hæc in ea tanta contis netia à foeminis in exemplum trahenda, ficut nec in præ llis, Id tame uiroru porius officiu elle putare, g foemina tum: attamen no præstandum, nisi ex consensu mutuo, etquatenus ita res poscat, et uxor no queratur. In his, n. ne for lus est mutuu, & ppter imbecilitatem utrius q lexus, no umek minus hic præsto esse debet obsequium uiri, q fæminæ he quid interim matrimonialis pudicitia detrimenti patia tur. Nulla ergo lex præscribitur cuiquam in ea re, quo Maniuxor non habet potestatem sui corporis (ut doces erung Apostolus) sed uir, et similiter nec uir non habet ius lui OXIOS! corporis, sed uxor. Q uamobrem sit honorabile conubi tateer um i omnibus, & torus immaculatus, amotis inde pcul abominandis libidinibus in qbus (ut diximus)nec uxoc ulen marito, nec maritus uxori ulla obsequii lege tenetur. Ad iere fu monere hæc superfluum uideri potuisset, si pudicis, & boil honestis tantum coniugibus scriberemus, & non potius foedis, & adulteris, ut corrigantur, quibus nihil tam nefa rium eft, quod uitandum putent, nihilq, tam abominas bile, quod horreant: modo fuam nefariam, furiofam q; li bidinem expleant. Quam l'obrii este debeant, qui liberls procreandis dant operam. IX. EE ii

lorum!

TH, COU

fionis,

eulum

ecille,

anelet

nhæte

0

s, new

borani

Sangui

abiem

,8 ma

mina

parifal

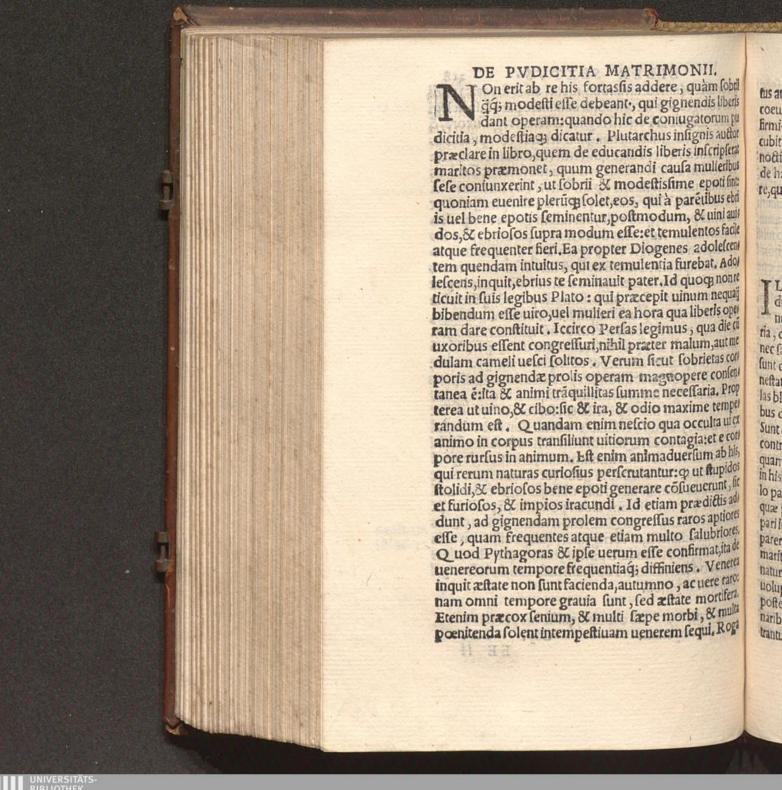
UXO

A.D.all

nagno

oribus 1ii (311)

i geral

LIBER SEXTVS. tus autem is à quodam quo tempore potissimum esset toeundum cum fæminis tunc inquit, quum te ipfo in, firmior effici uelis. Medici item nostri eum tantum con cubitum ducunt effe falubrem, qui uel raro, uel alternis noctibus, fiue per maiora internalla fiat . Scribunt ildem de hac ipfa re curiofius multa, quæ fatius duxi pertranlie re,quam lectorem uerbis superfluis onerare. Quoduxores maritis obtemperare non de beant in his, quæ ab eis turpiter petuns

Cap.

tur.

Cobril

iberis

m pu

uttot

pletal

eribus

ti fint:

s ebil ni auli

facile

efcent

Adol onre

quag

ope

die cu

utme

s con

ontent

Prop

mper

niex

e con

b his

pidos

nt, fic

15 ad/

tiofei

iore

ita de

netes

raro;

tifera

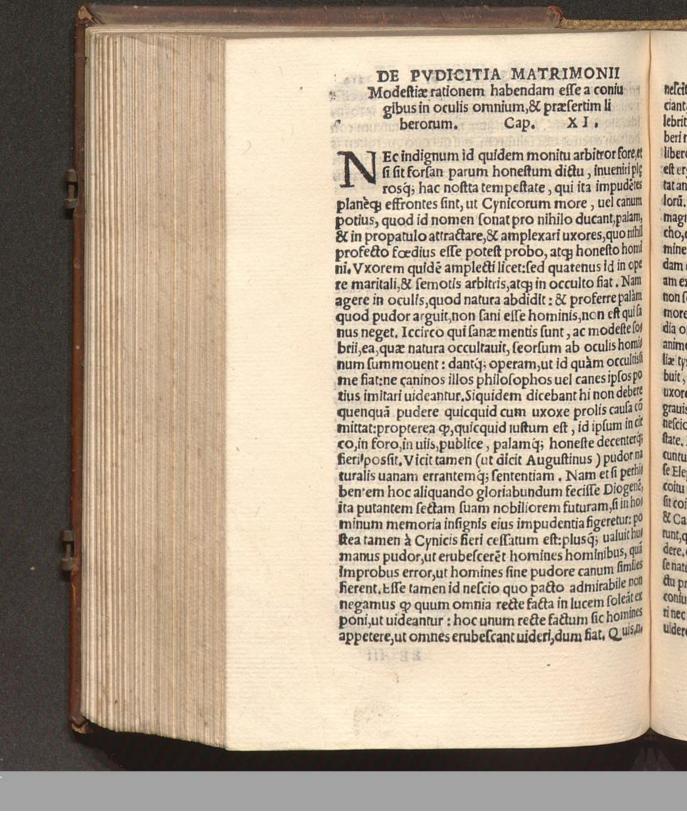
multa

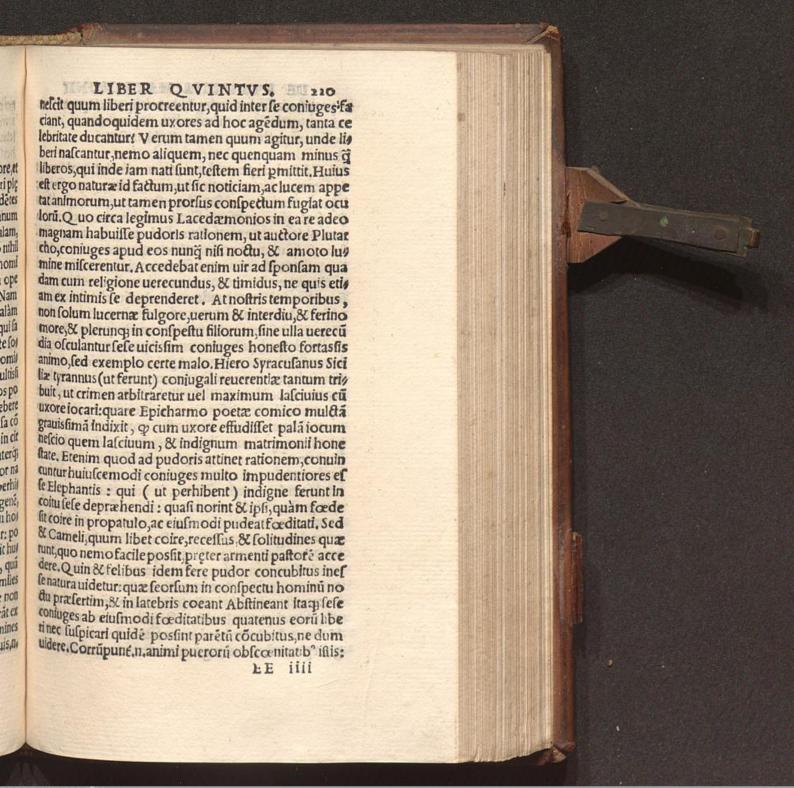
Roga

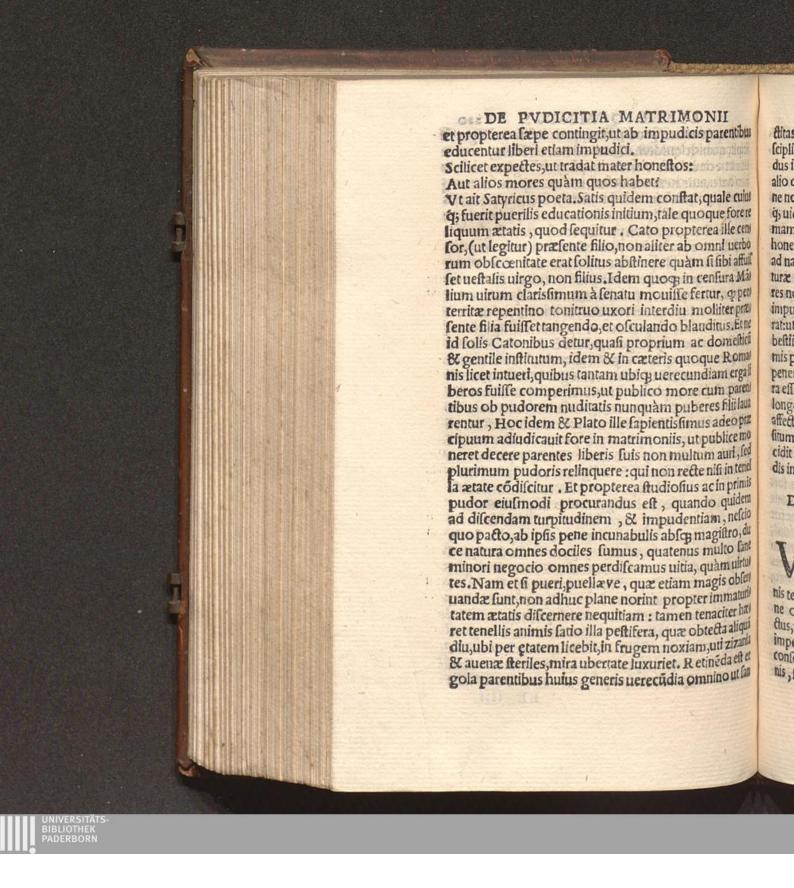
trantur.

Llud uero prætereundum non est, at in primis caue dum, ne alliciatur uxor blandiciis ad illicita: neve mi nus aut ui, aut dolis, indicatur ad perpetienda netas ta, quæ ut fæda factu funt, ita & memoratu nefanda, hee fane digna ut hic à me expressius proferantur. Et.n. lunt quidam adeo impudentes, atque ita rationis, & hos nestatis immemores, ut cotra ius, fasq; misellas muliercu las blandis munusculis captent, atque eas fibi in omnio bus dolo malo morigeras, atque obsequentes reddant. Sunt etiam qui eas ipfas quum nolint:minis, uiq; cogat contra honestatem, & decorum inuitas sustinere. Nequa quam tantum iuris debet esse in uxores maritis, ut etiam in his, quæ improbe, incestuoseve petant, mos sit illis ula lo pacto gerendus. Nam ficut uiris turpia, & oblecena, que pre uerecundia pudet fari, imperare rurpe est: ita parifure uxoribus foedis, ac turpibus maritorum uotis parere nefariu. Corporis, enim pudicum ulum uxores maritis debent, non monstruosos, & præter hominum naturam turpiter ex cogitatos concubitus: fimiliterq; uoluptatem, quæ naturalitet in eis rebus ineft, non præs posteras, arca nefarias libidines, & quæ etiam in lupao naribus à meretrice, non nifi grauate, & difficile imper

BE iil

LIBER SEXTUS. ditas matrimonii, simula; liberorum instituendorum di sciplina ubig teneatur. Qualis autem sit servandus mo dus in occultandis obscoenis ipsa nobis natura absque alio duce, aut doctore præscribit, Hæc enim in formatio ne nostri corporis (ut Cicero asserit) magnam præcipua quidetur habuisse pudoris rationem: quippe quæ fors mam nostram, reliquam q; figuram in qua este species honesta, eam posuerit in promptu: partes uero corporis ad naturæ ncessitatem datas, quæ aspectum essent habis tura deformem, eas abdiderit in occulto. Sed o mos res nostri temporis, quando tanta est iuuentutis nostræ impudentia, ut iam quæ natura abdiderit palam profes ratutieo nihil plus pudoris effe uldeatur hominibus, d beltiis: quum modo hos nihil pudeat ex confictis for mis panno, setave interinguina prominentibus, effictum penem affuere, ut uideantur pudenda ipfaferme maio raesse duplo, quam fuerint à natura tributa. Vide quam longe à nostris nunc iuuenibus abscessit pudor, ut ultro affectent & dici, & uideri impudentes. Sed iam ad propo hum redeamus, et quoniam deliberorum infittutione in cidithic sua sponte relatio, subinde aliquid de educans dis ingenue liberis obiter afferamus. De tempestina institutione: et liberali educatione bliorum. Cap. XII, T Bi ergo primo cœperit puer fari, curare paren tes decet, quod fieri potest, ac per ætate licet,ut rite,& liberaliter inftituatur:atque efficiatur ab an his teneris, & ingenua educatione, & præclara erudition ne optime moratus: & in eis disciplinis probe instrue dus,in quibus puerilis ætas ad humanitatem confueuit impenfius informari. Q uorum alterum haud difficile confequi poterimus, fi eos ipfos pueros opportune mi his, ferulisq; modeste in eo lubrico ætatis studuerimus

UNIVERSITATS BIBLIOTHEK PADERBORN

itibus

cuius

orere

e ceni

odiai

affuil

Mal

ppen

pray

Etne

effici

oma

ergail

parent

itlaua

opiz

emo

i, sed

tenel

rimis idem

escio

o, du

uirtul

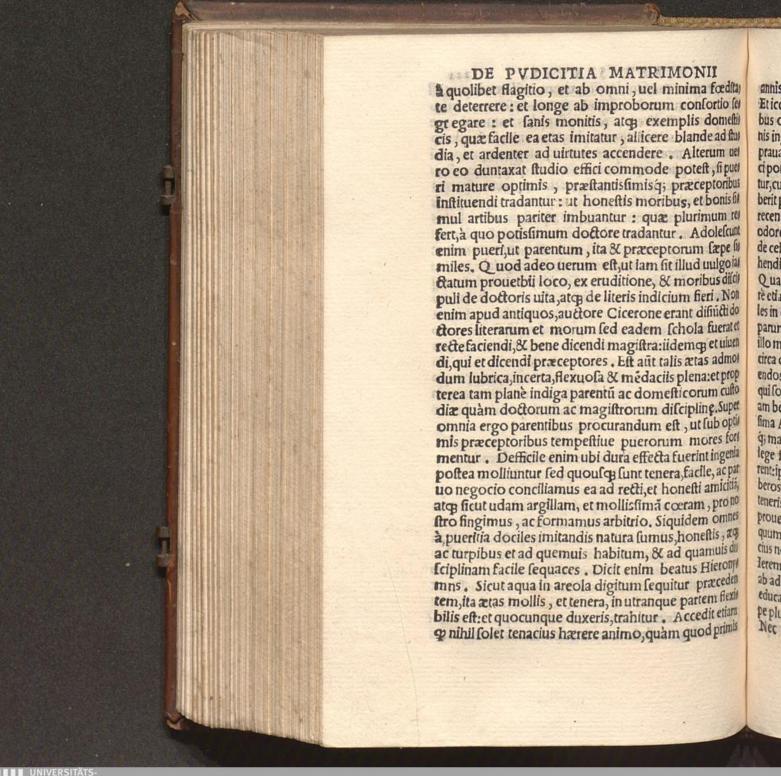
blet

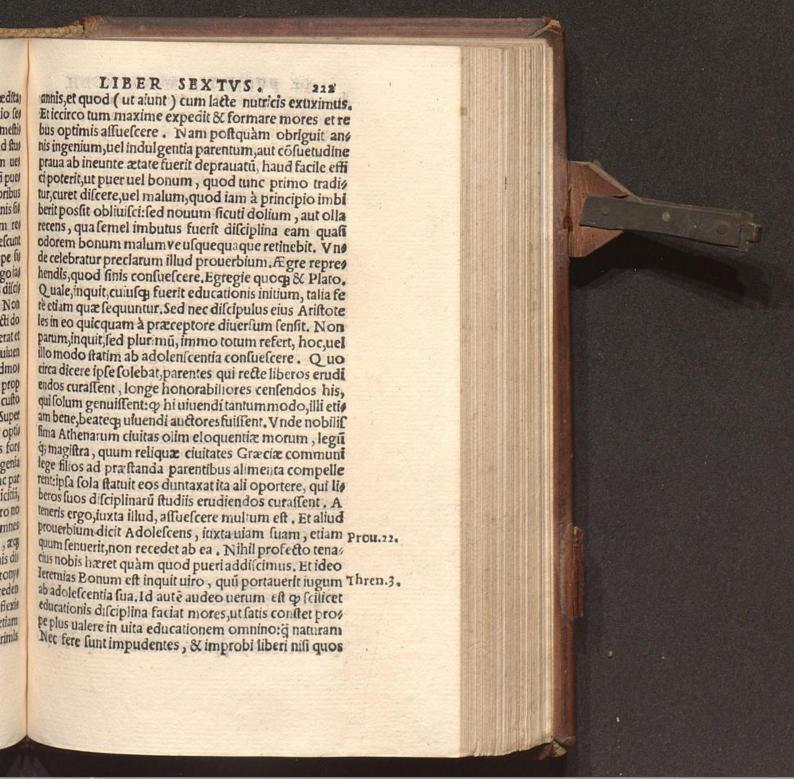
aturi

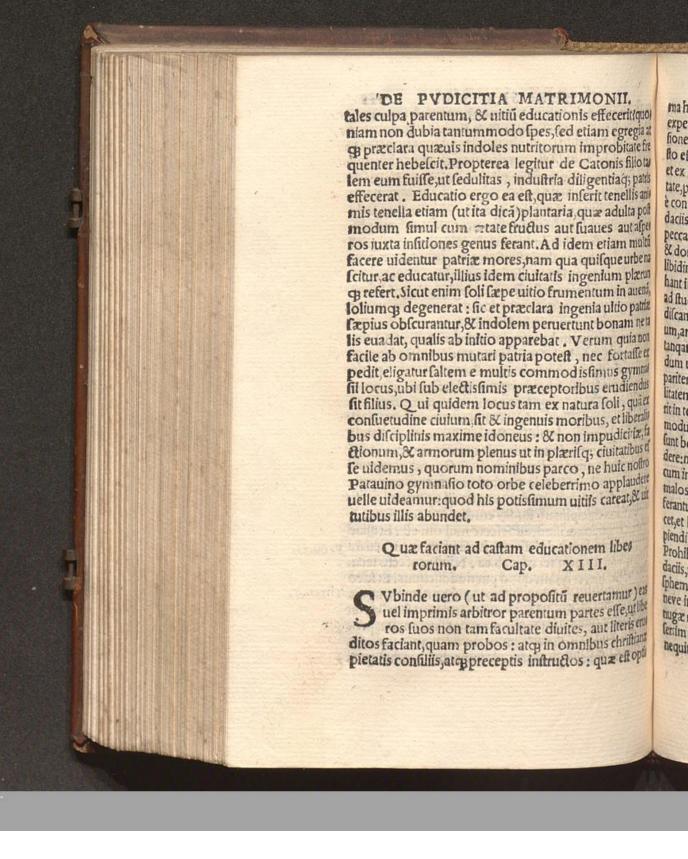
r hal diqui izania

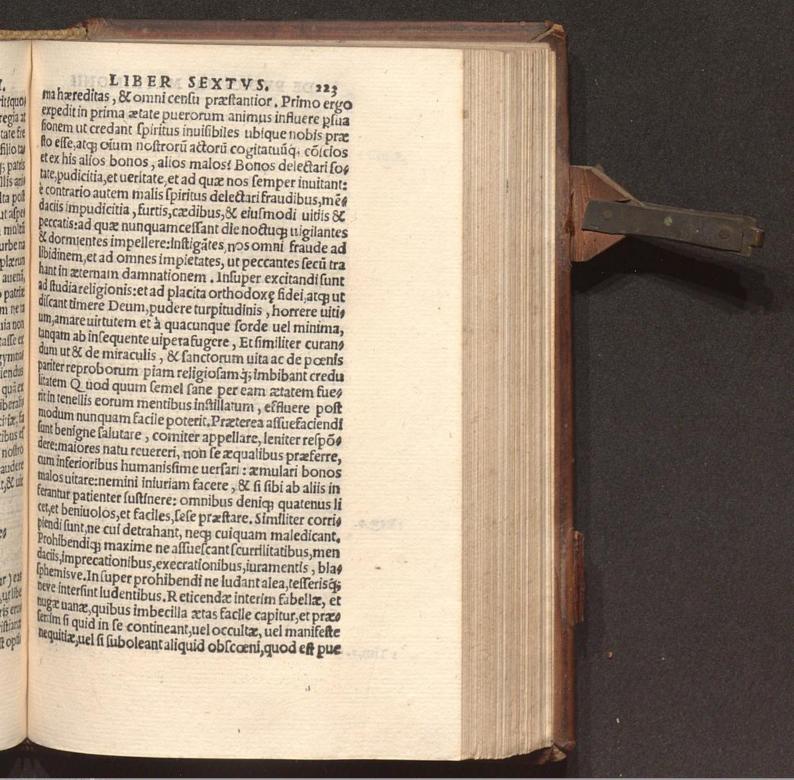
est et

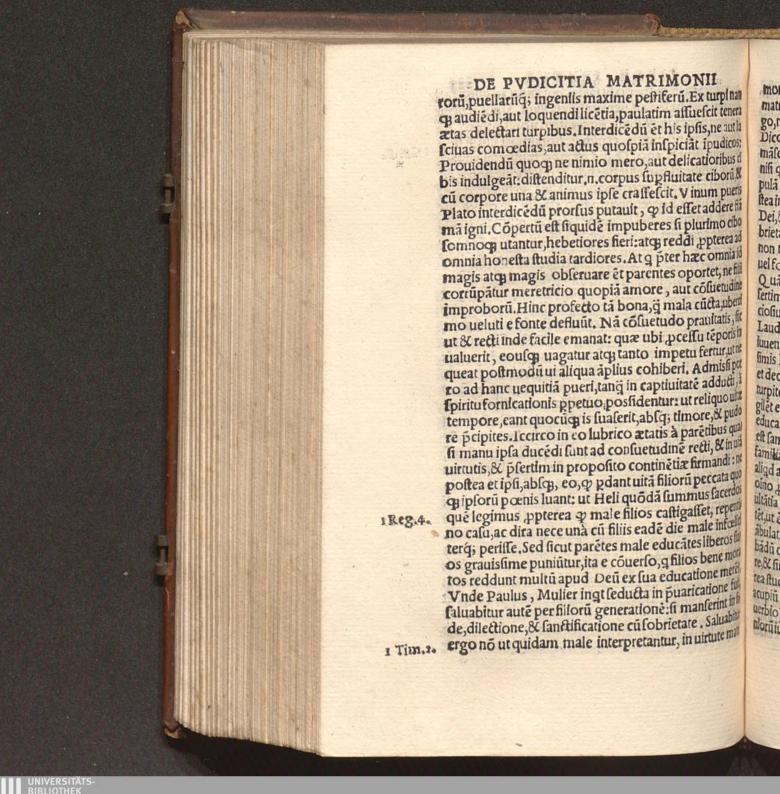
ut lan

LIBER SEXTVS. 224 monii, eo q in gignedo fit falus, quia non ad iustitia est rpi nan matrimonium, led ad ueniam: luxta illud. Si nupferit uie tenera go,non peccauit. & ibide. Ego autem uobis parco. Ite e auth Dico autem no nuptis, et uiduis, bonum est il is, fi sic p idicos: malerint, ficut & ego. Q uid est ergo mulier saluabiturs ibus d nifi q iustificari meretur per fide et dilectione non p co orn & pulă uel iuxta aliă interpretatione filios, genuerit, q poe pueris Jere flá steainstituatur à parentibusin fide Christi, in dilectione Dei, & pximi, in sanct ficatione lata in baptismate cu soe o cibo brietate aduersus intemperantia uitioru. Salus est ergo erea ad non tantum in cœlibatu, sed ét in matrimonio: quando nniaid uelfcedes seruaf, uel generatur, et institutur recte liberi. , ne fili Quaobre educadi funt pueri cu omni fanctitate, & pre etudine letim ut diligant castitate. Nam nihil sane in uita pernis i,uberri tiolius, quam à teneris affuescere libidinibus et scortis. atis, fit Laudat Germanos Cefar i fuis cométariis, q apud eos porisin luene intra annú.xx. fœminæ notitia habuiffe,in turpif ar,utak limis haberetur. At q nostro æuo no intra uigesimu sed isfi pot et decimu încuria sepe parentu pueri tetant ac exercent turpiter, qd nondu fapere, aut sentire natura pmisit. Vio 10世紀 glet ergo in his parentes, & nitatur omni studio pueros L pudo educare pudicos, & omnigenere nirtutis istructos. Hoc us qual elt sane charis pignoribus in posterii puidere & futuræ Linua familia paterna pietate succurere. Ceteru ut definterim ndi:n aligd atati, lufib' gbuldá honeftis, ac liberalibus no funt ata quo oino phibedi pueri, quatenus affuefcat fefe labori, et ex cerdos uliatia mebra, honesto aliquo ope exerceat, ociam deui let, ut è cursus pila trocus altus, palestra arcus egtatio de abulatio rusticatio & id genus alia. Nec omninoimpro badu celeo pulsare cithará inflare calamos fidibus cane te&fimilia modo p ociú fiat & non intermitatur ppte teastudia literary. Sed nec uenatio i malis habeda est aut aupiuleu piscatio, et hmői exercitiaita ta (ut é i ueteri p uerbio)neqd nimis. Quin et Lycurgi legib? Lacedemo Morniunetus uel in primis uenado curredo, efuriedo, ac

dutti,

epent

nfœlio

ros

e mon

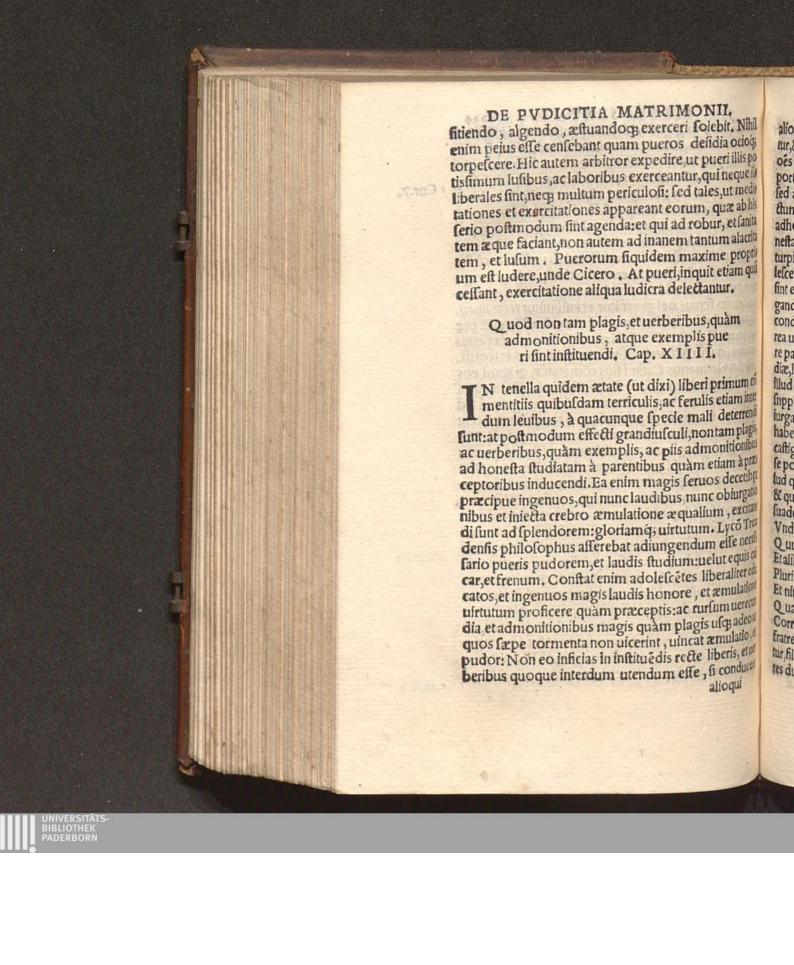
merch

ne fu

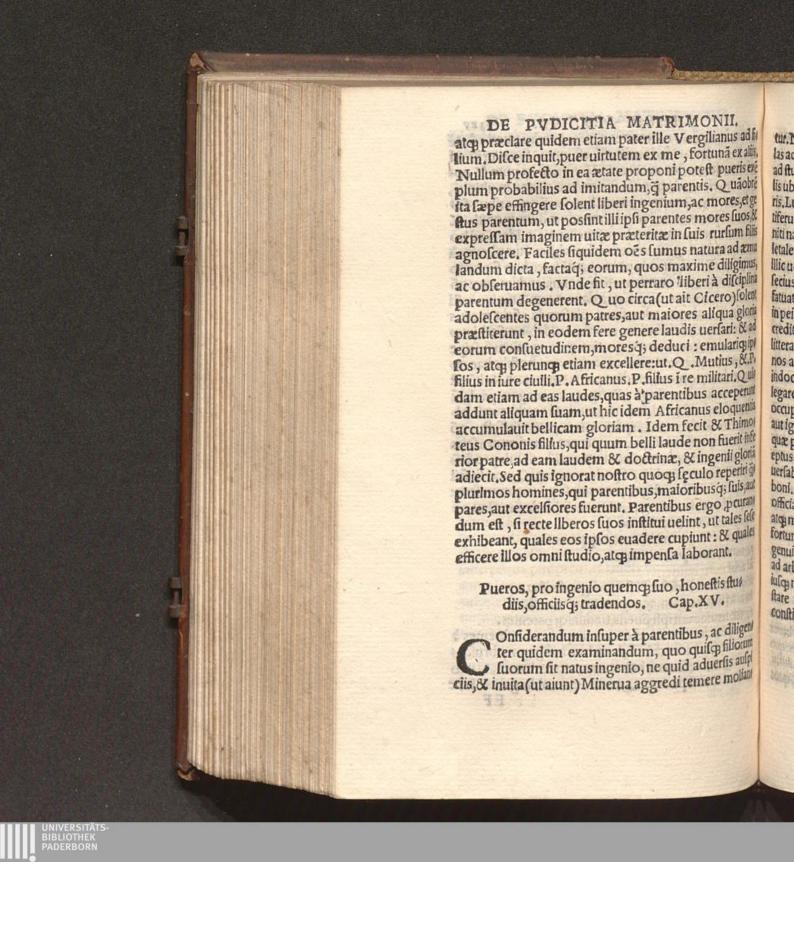
int in b

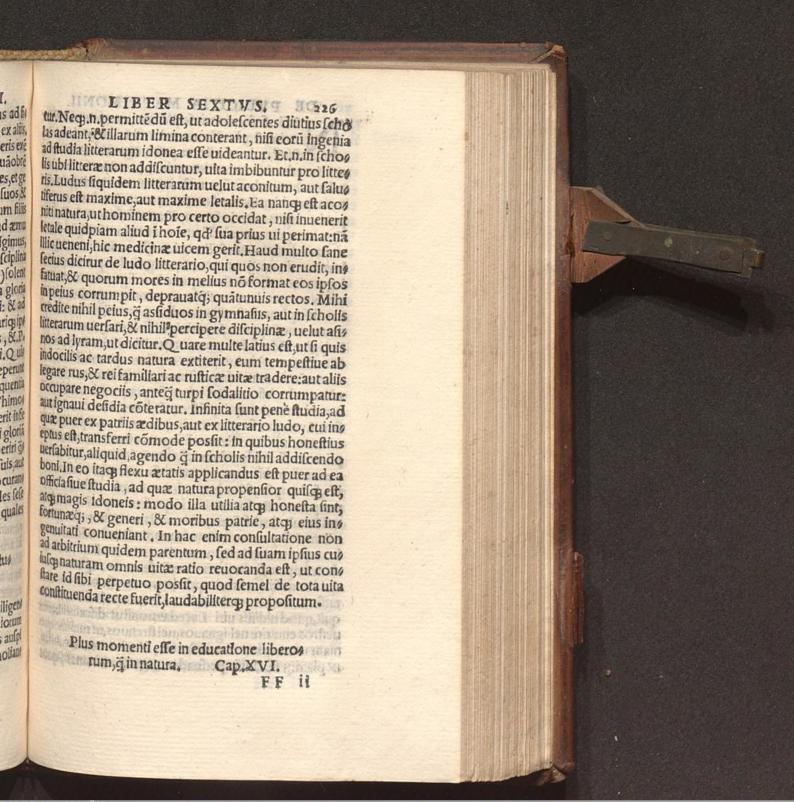
шавіш

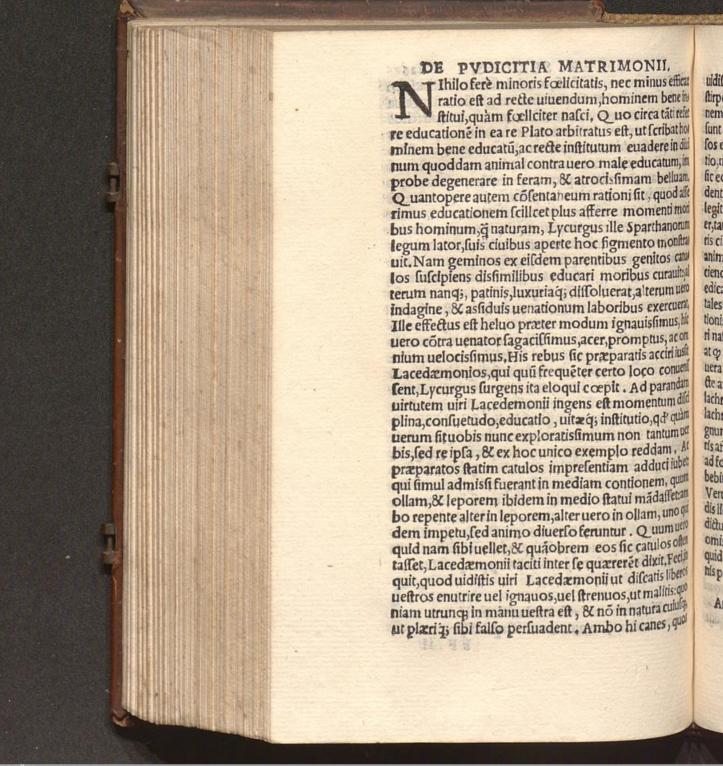
te mal

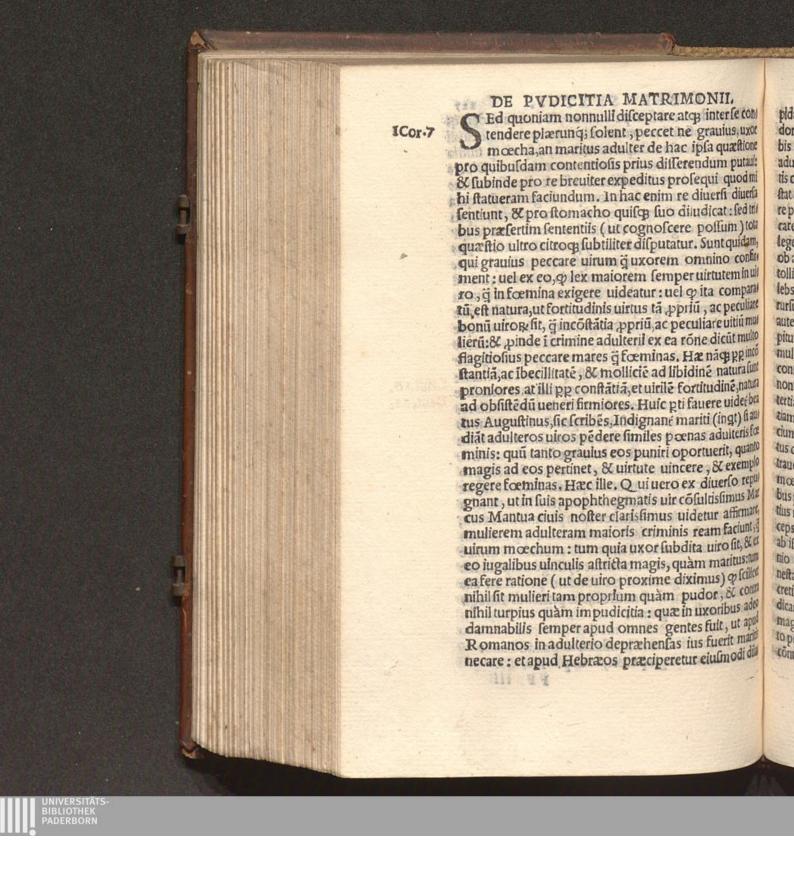

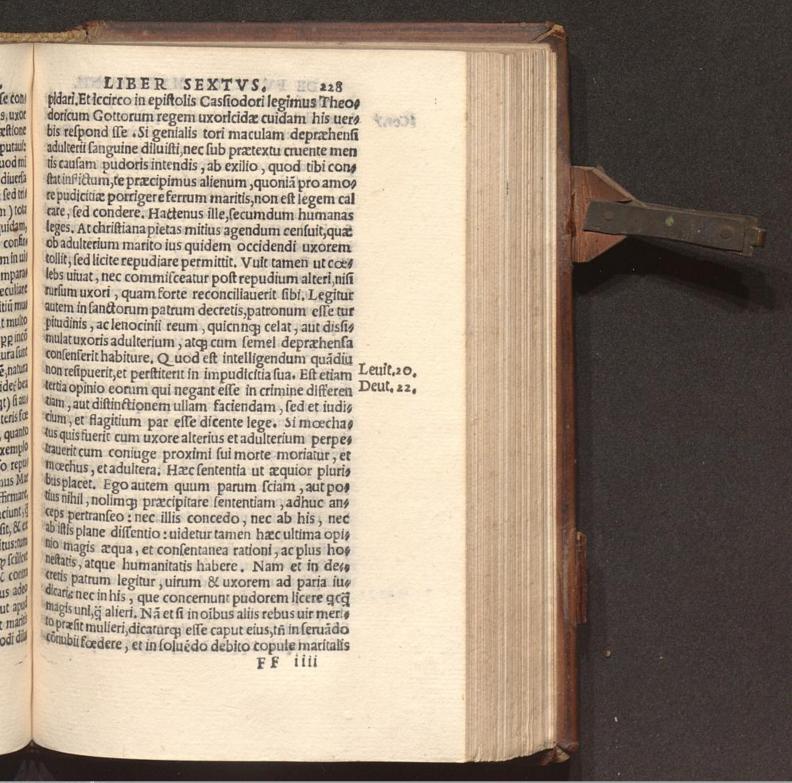

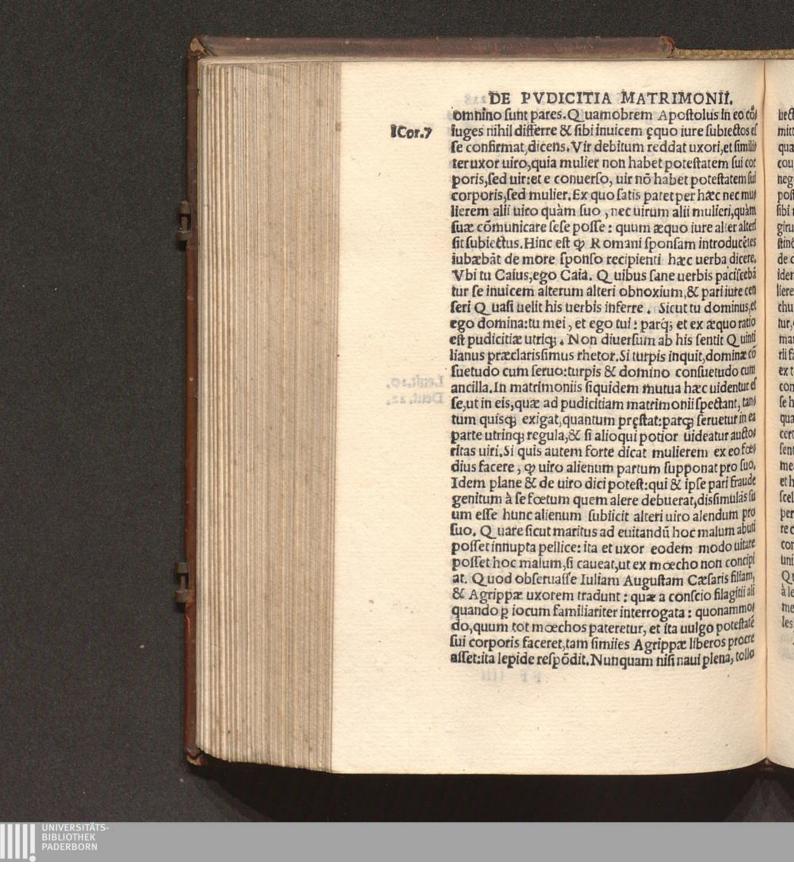

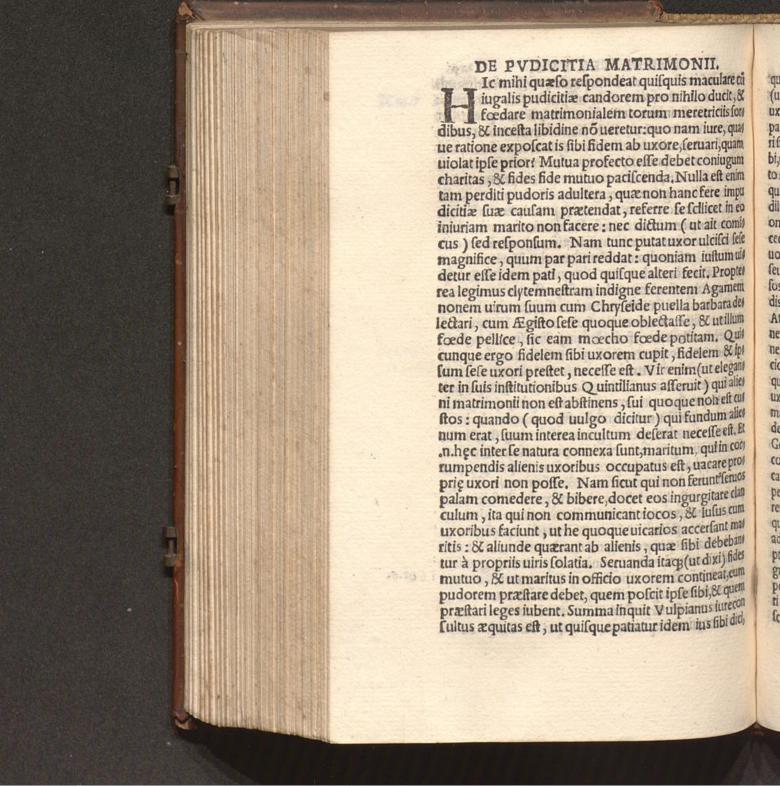

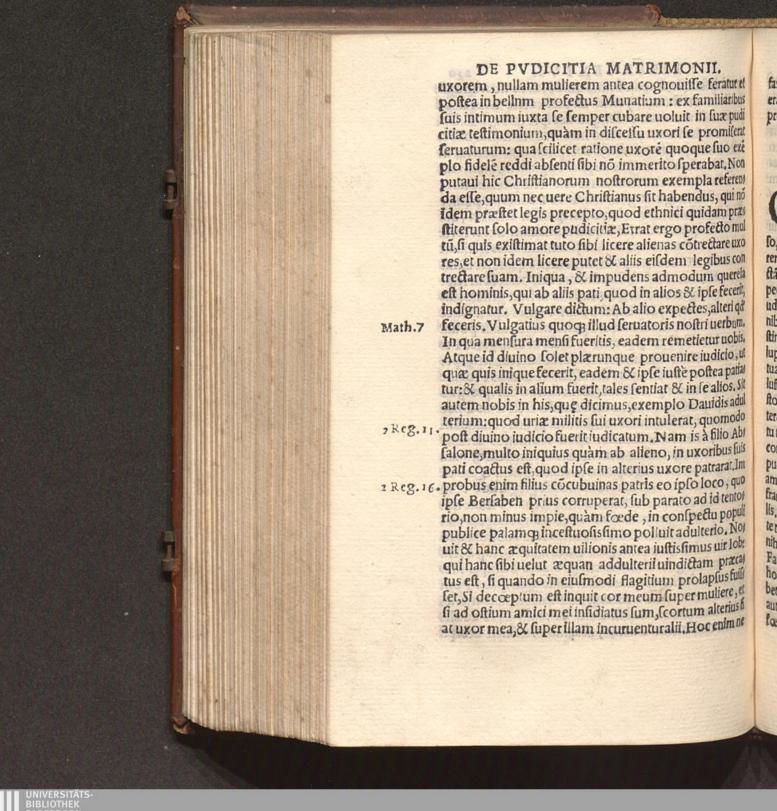

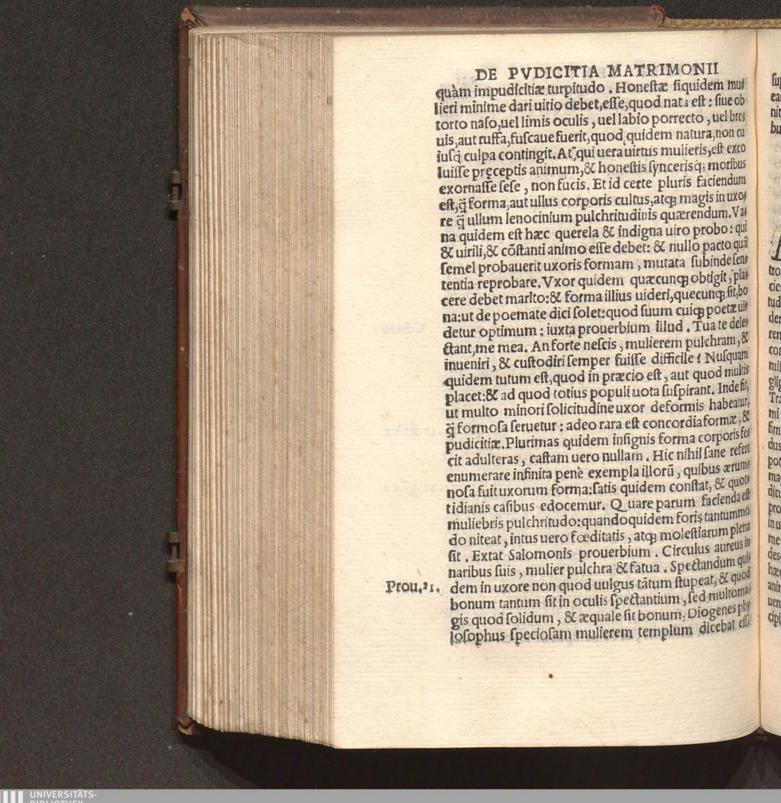

LIBER SEXTUS. 231 fas eft, & iniquitas maxima, & ignis deuorans, & omnia ratut el eradicans germina. Hactenus Iob, nos quæ reliqua funt liaribus aæ pudi protequamur. miseral no exe Non effe q quifquam uxori meretricem præpos at. Non nat propter formam, Cap. XIX. referent qui nó Vid nam est (ut te interim alloquar homo ture m præ pissime) o adulteriorum foeditate in iniuriam Dei, et proximi tantopere detefteris: Fare quæs eto mul lo,quid eft, o quium ad euitandam fornicationem uxos are uxo tem noris esse ducendam, non tamen uerearis post dus ous con stauxorem nunc multo fœdius peccare adulter, quam querela peccaras fine uxore anteafornicators Q uid enim est ali fecent, ud profiteri matrimonium, quam renunciare fornicatio Iteri qd nibus stupris!, adulteriis, et ab omnibus impudicitiis ab erbum, stineres& esse unica uxore contentum i Quid nam tibi ruobis lupanaria turpiter præstare in ea re amplius possunt, qc icio, ul wa domus itidem honeste non possit! Non est sane o a patial luftra thalamo præferas:modo uelis, ut par eff, uti hone lios. Sil fo, & naturaliusu ueneris, et non intemperanter abuti in dis adul omodo terdicto concubitu foeminarum. Si quidem hæc, quam hutantifacis meretrix, fcemina est, sicut & uxor tua qua lio Abi contemnis, Mirum optibi impudica, et scelesta meretrix, bus luis pudica ethonesta uxore plus placear, Formam, inquis, arat,Im amo, blanditias, illecebras artem . Teneo: te decepit his o, quo fraudibus diabolus, atcp his ipfis nequiter te alligauit do d tentol ls. Sed quid tu quæso uxorem accoepisti deformem, si populi o. No letantopere muliebris forma delectabat, ut præter hanc uir lob! hihll quicquam magis infoemina adamandum putares! præcal Pateor hac in meretrice folent in primis quari: at uxor honestate magis atop simplicitate matronali placere des Cus full bet marito: quam fœmina adultera forma, blandiciis ue liere, el teriush autillecebris ac fraudibus meretriciis. Nihil profecto in fæmina tam deforme, ac contemptibile uideri debet, nim of

BIBLIOTHEK PADERBORN

LIBER SEXTVS. 232 luper cloacam ædificatum. Nec minus feite qui hanc eandem sepulchrum appellitauerit dealbatum, picturis nitens extrinsecus, intrinsecus uero sordens cadauerio bus mortuorum. Quæ forma sit in uxore prof banda. Cap.XX. T qui si te tantopere elegantia formæ, & mulies bris pulchritudo delectat, quid hærent in superfie cie fola oculisexcute pedus, & mentis oculo ino trospice: & illa interior uenustas, ac secretior animi spes ties ad imaginem Dei facta ad æternam illam pulchris tudinem meditandam te comoueat: ut inde discas mos deratius amare caducum illum, atque fugacem decos tem, qui ut est ad tempus datus, ita non nisi ad tempus tonciliat amicitiam. Magnus error profecto, ac cecitas milerabilis, hominem maritum animi illius cælestis nes gilgere pulchritudinem, & fucis Inhiare terrestribus. Transferedus fiquidem est omnis effectus ad illum ania minitorem, cui omnis corporeus cultus, fi conferatur hmus est, & uana, inanis que pictura: atque confiderano dusille decor interior quo, si nosci contigerit, nihil esse potest in uxore iucundius, aut amabilius: neque quod magis alliciat, excitetq; maritum ad castum, atque pus dium amorem. Illicium sane est amoris certissimum, probi, & pudici mores. Quid autem sit potissimum inuxore optandum, Seneca suis istis carminibus optis me nobis tragica grauitate demonstrat. Probitas, fin descap coniugis mores, pudor. Placeant marito, fola hat perpetuo manent. Subiecta nulli, imentis, atque animi bona. Flore decoris singuli carput dies. Con uenit cum hac sententia dictum illud domitiani prine opis ita ad amicam scribentis. Scias nil gratius esse

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

1 mu

ne ob

elbres

on cu rexco

ndum

m.Val

o: qui

to qua

de sens

it, play

B.fit,bo

etæui

e delen

am,&

ıfquam

mulis

Indehi,

beatur,

mæ,&

oristed

e refert

ærum/

t quoti

endaelt

tummo

m plem

ureus in

um qui

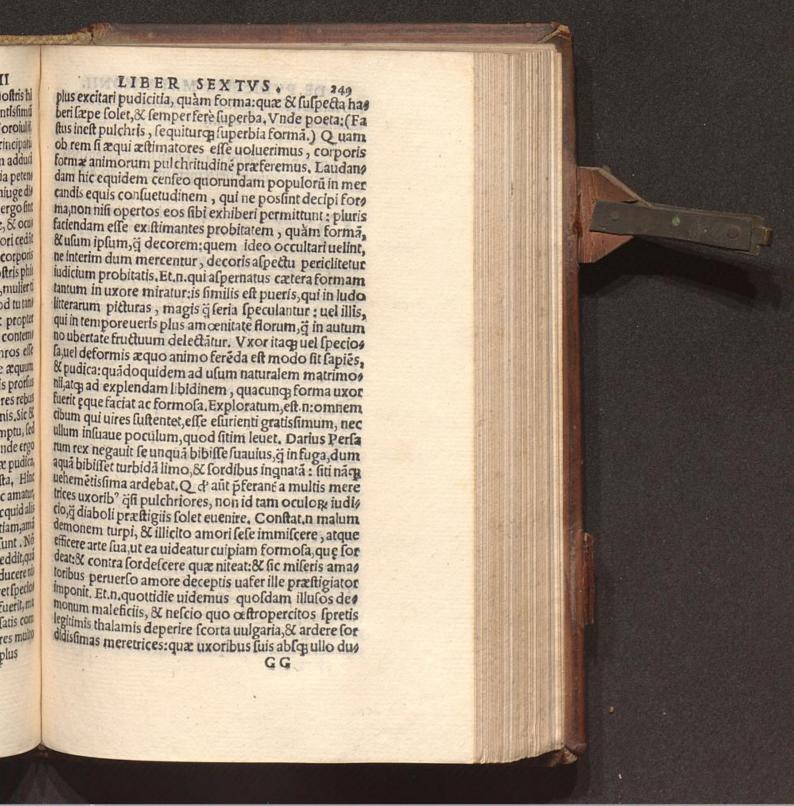
82 quod

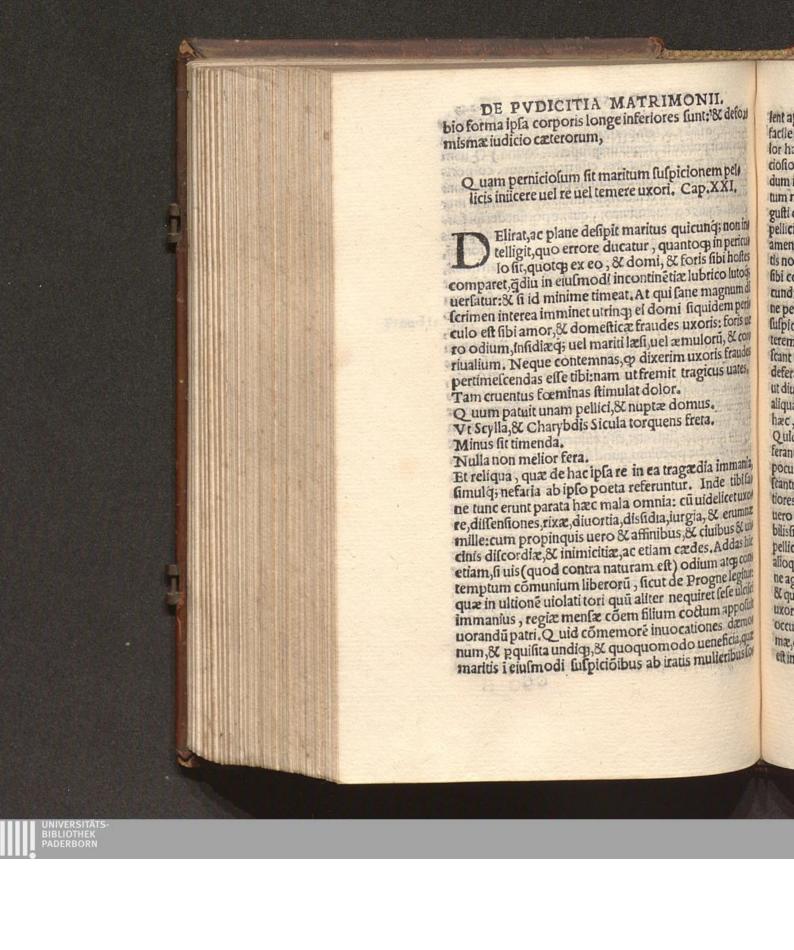
ultomat

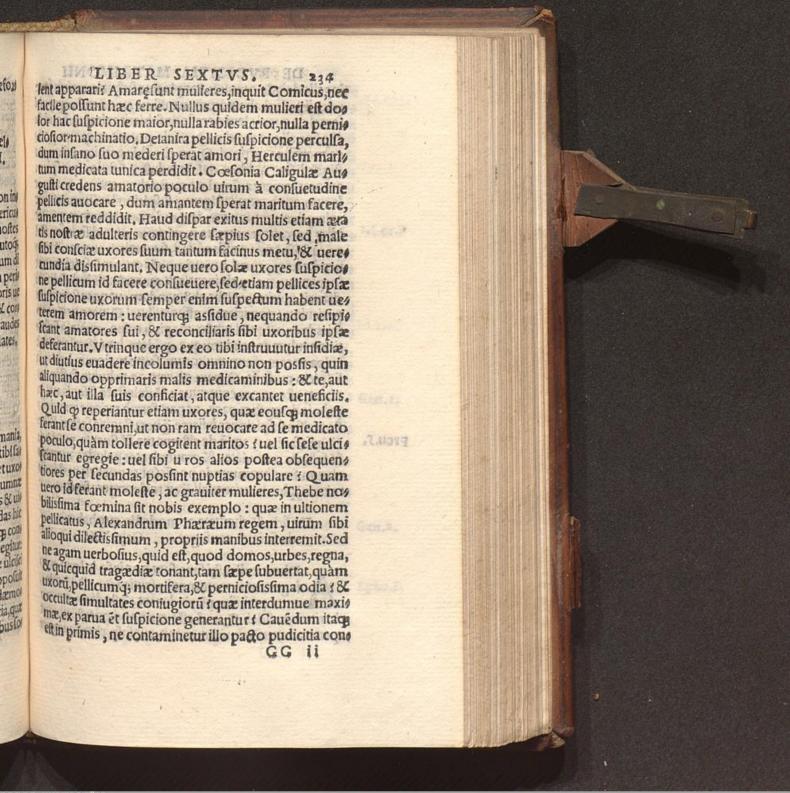
nes phy

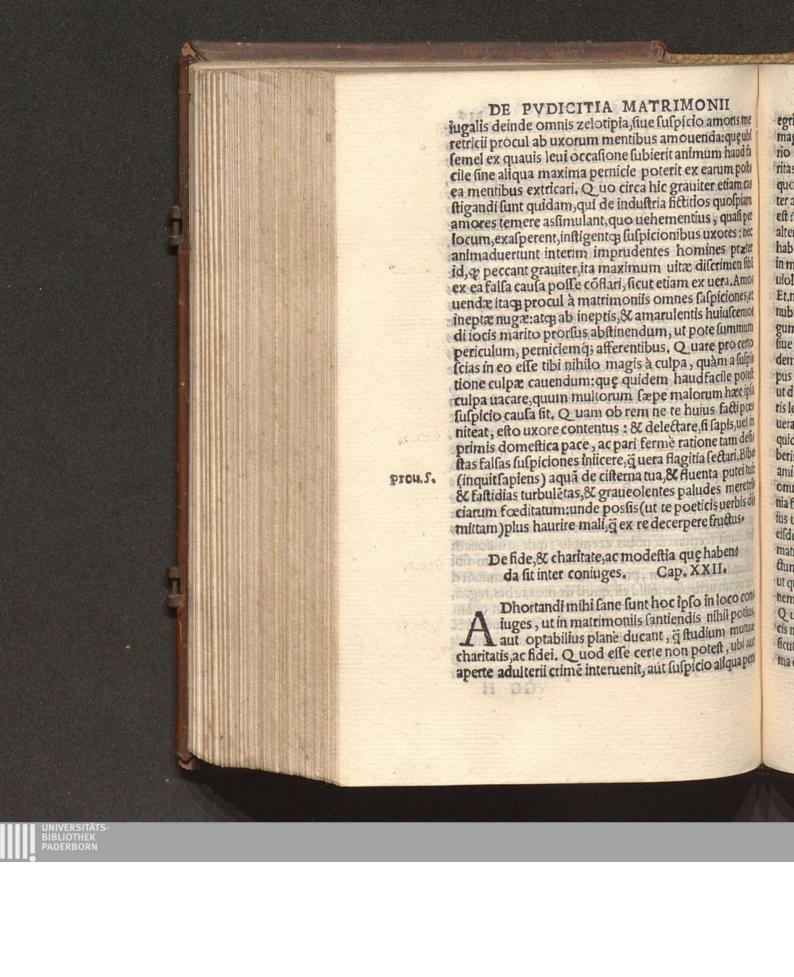
bat elle

DE PVDICITIA MATRIMONII decore nil breuius. Celebratur etiam merito a nostrishi Roricis Christianis in hoc genere laudis præstantistimi responsum Pemonis Bellunensis, ducis olim Foroidi uiri præstantissimi. Hic quum uxorem ante principali illiberali admodum aspectu duxisset, nunquam addud potuit,uel eaipla etiam luæ deformitatis conscia peten te, ut se repudiata alteram duceret: mores in coningedi Cá cens, nonformam probari oportere. Mores ergolin qui decorent, atque exorment uxorem, non genæ, & ou 8 li,ac supercilia,& fucus; atcp isti ipfi fint, qui maiori cedil ne laudi omnino quam forma, aut ætas, fine ullus corponi cultus . Scriptum est enim in sacris literis à nostrisphi iu losophis. Fallax gratia, et uana est pulchritudo, mulier grou-31 men Deumipla laudabitur. Non est ergo quod utal topere corporis speciem admireris & coles ut propia eam animi cultum, quæ uera est pulchritudo, content h Ga & mi fu nas . Stoici namen dicere folebat nullos pulchros elle nisi sapientes. Siquidem existimari id de uxore aquim est, quod & de optimo oratore : qui neglectis profis fucis,& theatrali plaufu, magis mouet auditores rebut cil ipfis, quam inanibus uerbis, & facundia orationis, Sic ul uxor fane non cuticula nitida, et meretricio comptu, fo ipsa sua pudicitia debet marito placere. Abundergo 14 49 formola censenda est : quæ morata est : quæ pudica quæ sapiens, quæ sobria, quæ denique modesta, Hint tri fit profecto quæ uis uxor amabilis : et dum fic amatu ut per pulchra uideatur amanti necesse est:quicquidalis ci interim appareat. Nam iuxta Theocritifententiam,ami ti pulchra uidetur etiam ea, quæ pulchra non funt . No enim tam naturali forma afpectum decorum reddit,qui ipfius infpectantis affectus. Affectum autem inducered hil æque folet, atque pudicitia: ula adeo ut licet specio fissima situxor, si tamen suspecta impudicità e fueril, mi rito ipfa suo uehementer sordeat. Quo circa fatis com pertum est, egregie cordatos ad amadas uxores multo

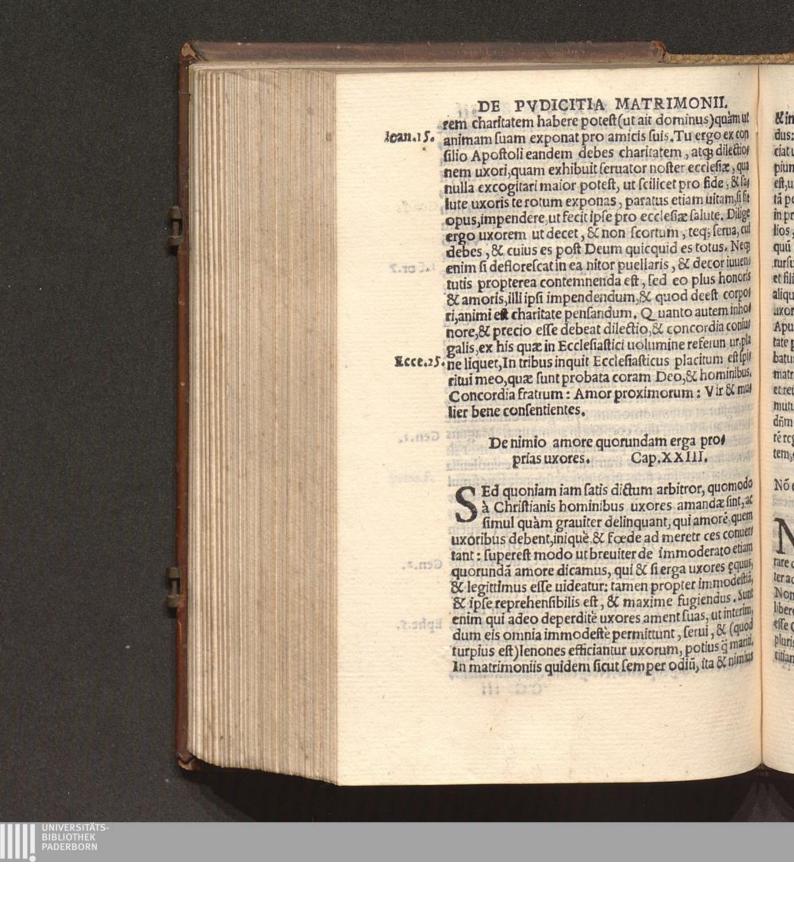

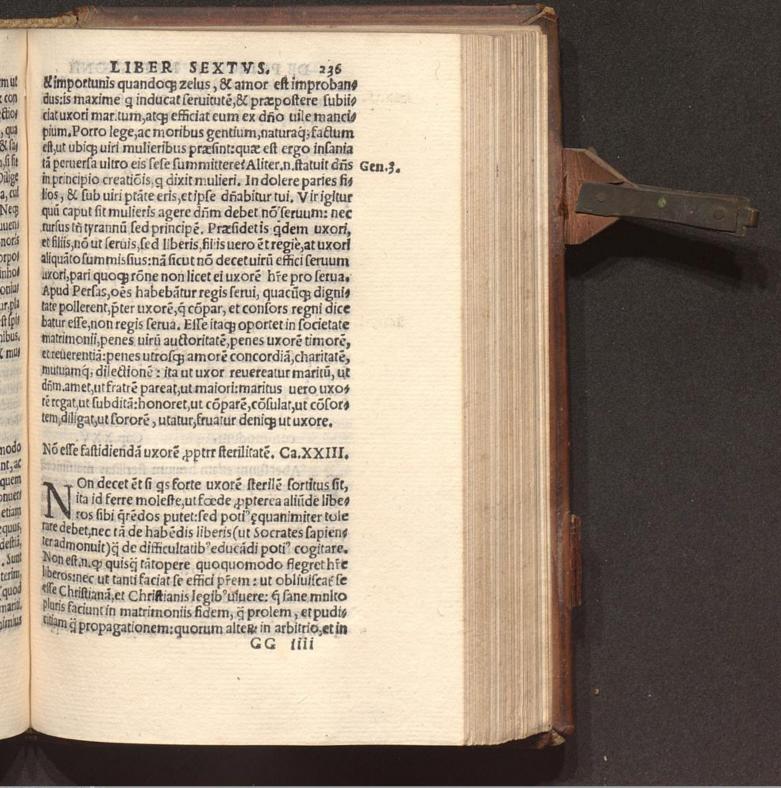

BIBLIOTHEK PADERBORN

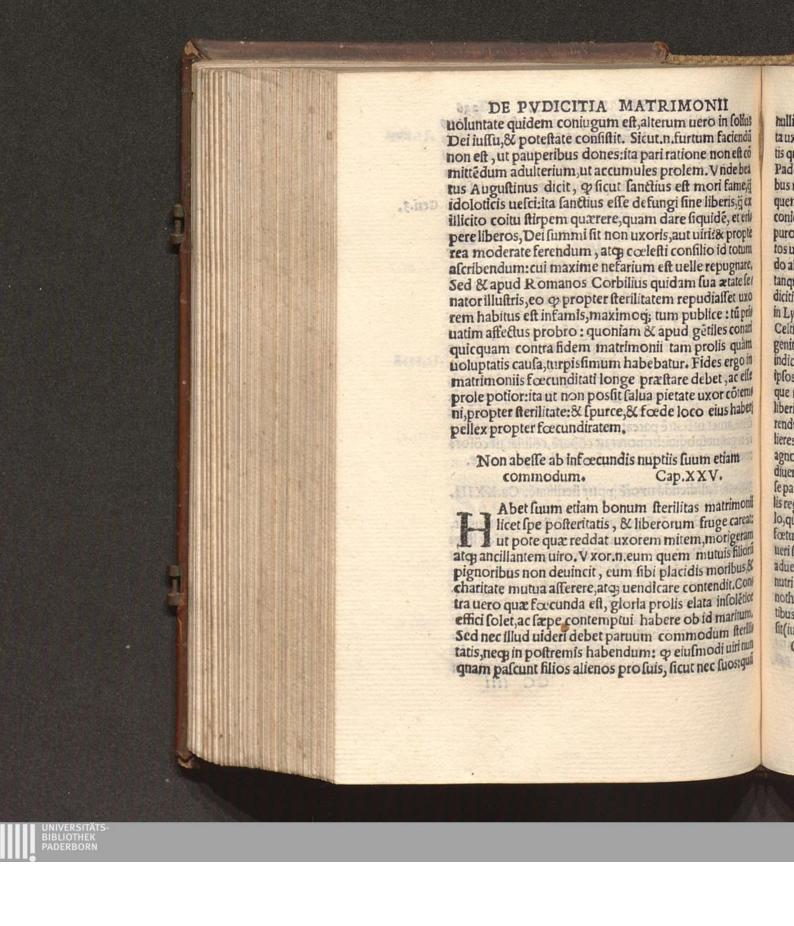

mul

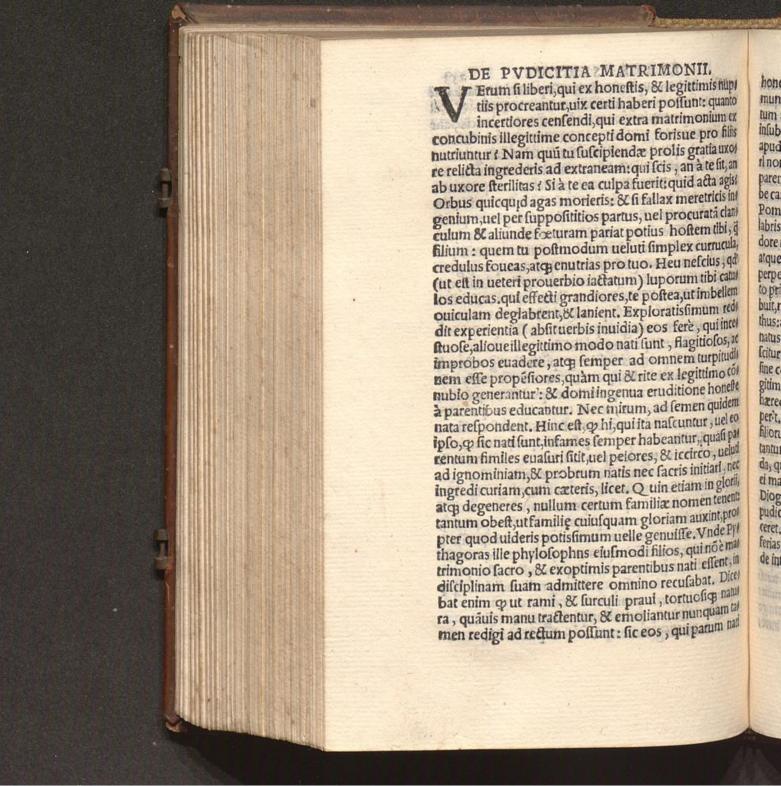
no3 Etio

86 Pay

Dilige

LIBER SEXTVS. honeste, & parum ingenue educati funt continue hus mum spectare: hoc est uilissima que quinisteria suo tao tum animo completti: nec rettas unquam, aut liberas insublime mentes attollere. Item quoque Elei, Piseica, apud quos Olympionum spectacula solita sunt celebra? ilnon patiebantur illum ad illud certamen admitti, qui parentes, & stirpem generis sui honestam, & omni las becarentem docere non possent. Fertur proptèrea de Pomponio Leto uiro eruditissimo: p is quum esset Ca labris natus, atque sua ætate fama percelebris, tamen pu dorenatalium (nam illegittime natus) pertelus patriam, alque parentes quos claros habuit, quasi exul Roma perpetuo uixerit, ubi disfimulata cognatione, & antiquas to priori nomine, genefim fuam in occulto femper has buit,malens plane terræ filius (ut aiunr)haberi quam no thus:ac obscuris quam impudicis ac incertis parentibus hatus. Vulgo autem nasci censetur, quisquis expellice na scilur, quasi nullus ei possit esse certus pater, cui mater fine certa matrimonii lege contigerit . Iccirco uetant leg gilimæ sanctiones eum esse cuiusquam patris legittimu haredem, quem mater illegitime ex uiro alieno conce perit. Et propterea probe factum, ut ex ea incertitudine fliorum, non qui pater putatur, filio notho luccedat, led tantum mater: o ea solummodo certa sit mater habens da, quæ peperit : pater uero omniño incertus; nec ideo ei magis hæres, quamipopulus. Extat non illepidum Diogenis dictum aduerfus adolescentem soluta, et ime pudica matre natum, Nam quum is faxa in forum ias teret. Caue puer, inquit, ne ferias patrem, si populum ferias:innuens populi fillum cenfendum esse, quicunqu de innupta muliere fit natus, m Eng O niuntinos import ners ex Almilla in Cochelians frontlam adop De legitimo harede parando absorp fore nicatione, Cap.XXVII.

hupl

tanto

m ex

filis

UXO1

it, an

agisi

is in

cland

bi, g

icula,

catus

ellem

reds inces

25,20

itudii

0 (0)

meste

idem

eleo

di par ueluti

i nec

olotil,

enent

prof

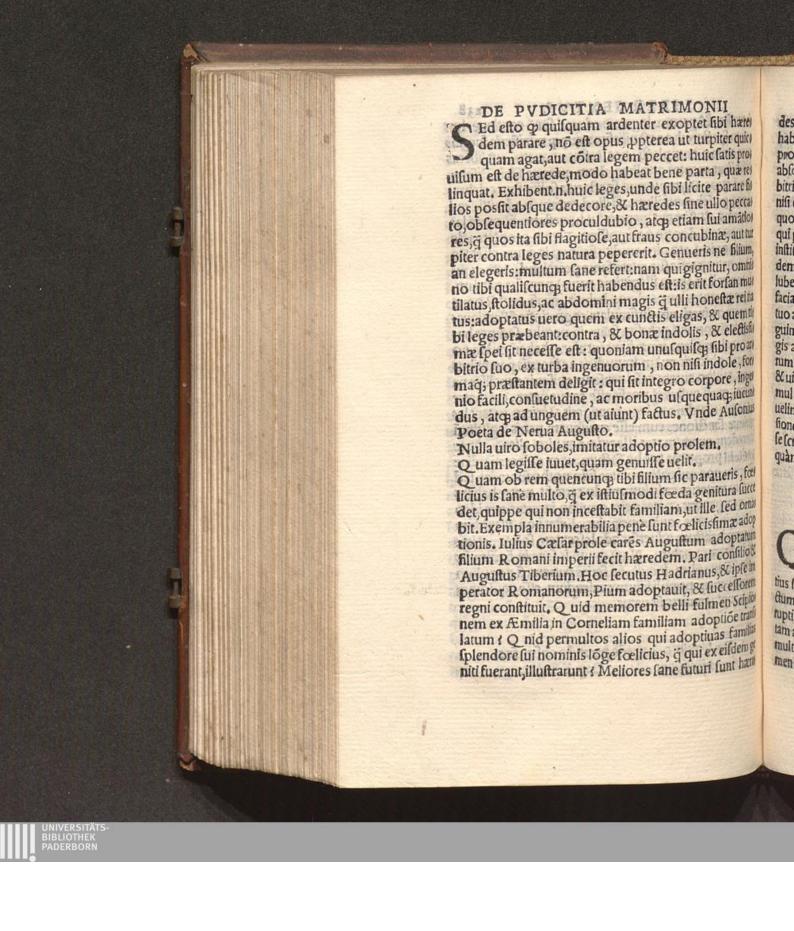
e Py

emai

nt, in Dices

natul un tal

n nau

LIBER SEXTYS. 255 des, quos iudicio tuo tibi fic eligas, q quos, uelis nolis, habere cogaris. Friuola ergo ratio excufandæ noxæ eff prolls defiderium: quando tam facile abfq adulterio, & absqulla foeditate, sibi quisco constituere possit pro are bitrio haredem. Quid q nulli deesse possunt haredes: nificuinon est, quod relinquat i Celebratissimum est, quod uulgo dicitur, Acquiras facito, nunquam deerit, qui partisgaudeat. Attalus, rex. S. P.Q. R. fibi hæredem inflimit. Horatius, & Virgilius celeberrimi poetæ hære dem scripsere Augustum. At qui no forte id probas. Ve lubet:alios oftendam, quos honeftius, laudabilius q; tibi facias haredes: modo, ut uideris uelle, nil ultra ex hoc tuo adulterio, gi hæredem quærites. En tibi ex confano ectisfil guineorum,& amicoru numero quicunca uel fi piè mas prozi gis agendum censes: ecce tibi ubica obuia tutba paupes e, for num:ecce noua collegia orphanorum, & pupillorum, & uiduarum quæ mauis tibi elige, uel fi plus placet, fig mulomnia. At qui uero si audire beatum Hieronymum iucun uelimus, nullam curam habebimus de heredum fuccelo (Onw sone post nos: quum multo certior hareditas sit, ut ipe lescribit, dum uiuis, bene uti facultate tuo labore parta, quam in usus incertos cuiquam legare post obitum. is, foel a fucce Vanam esse curam familiæ propa/ d ornal gandæ, Cap.XXVIII. radop ptatum Vid est præterea op tantopere de propaganda fillion familia tibi elaborandum putes (quando nos iplein bis christianis spiritualiter propagari multo sa tius sit, q carnaliter. Namiuxta illud Apostolicum die Moren. dum, Qui seminat in carne sua de carne & metet coro Sciplo tuptionem: q autem seminat in spiritu, de spiritu metet ui e trans lamæternam. Quid ad nos quæso ubi non erimus, etsi amilia multi post nos fuerint, qui nostrum nomen uel cogno demgi men ferant, ac demittant aliquadiu per successiones ad

hæiti

quice

s proj

1æ 10)

are by

eccal

nation

autu

6lium,

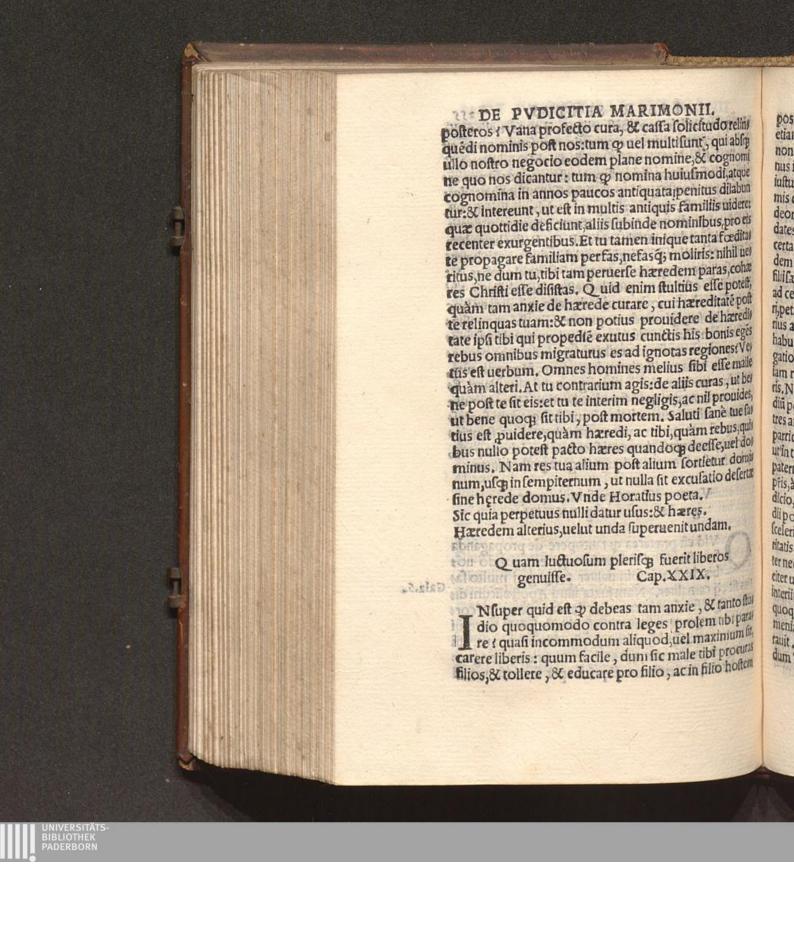
omn

in mul reim

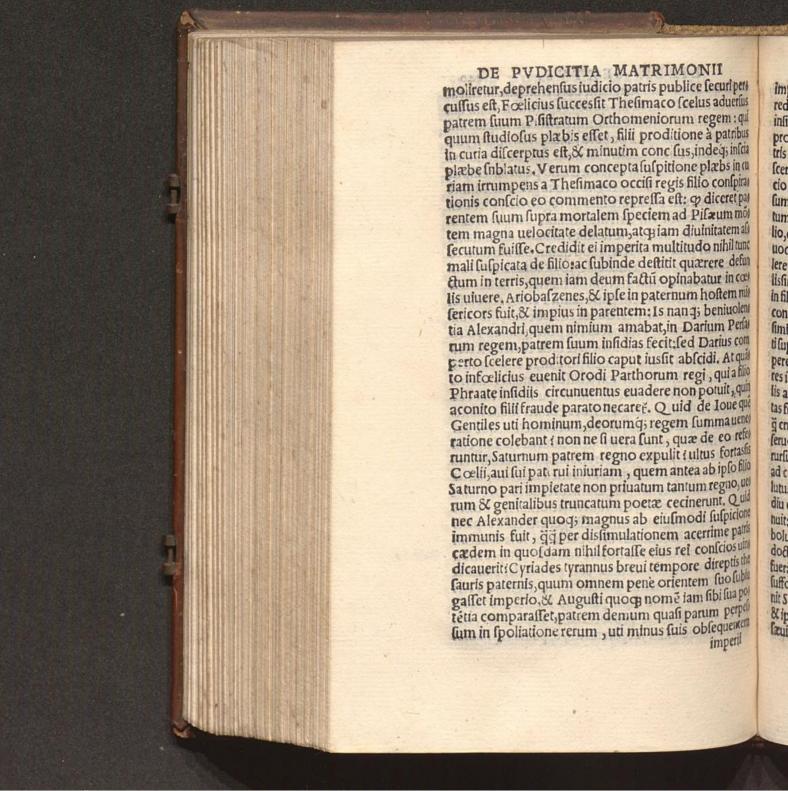
1emu

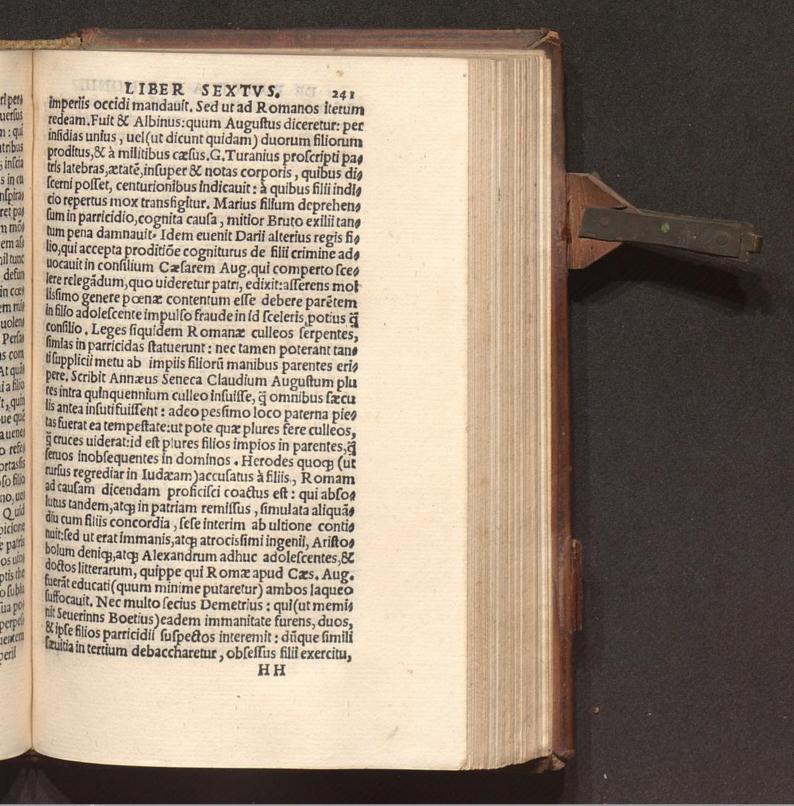
, ingel

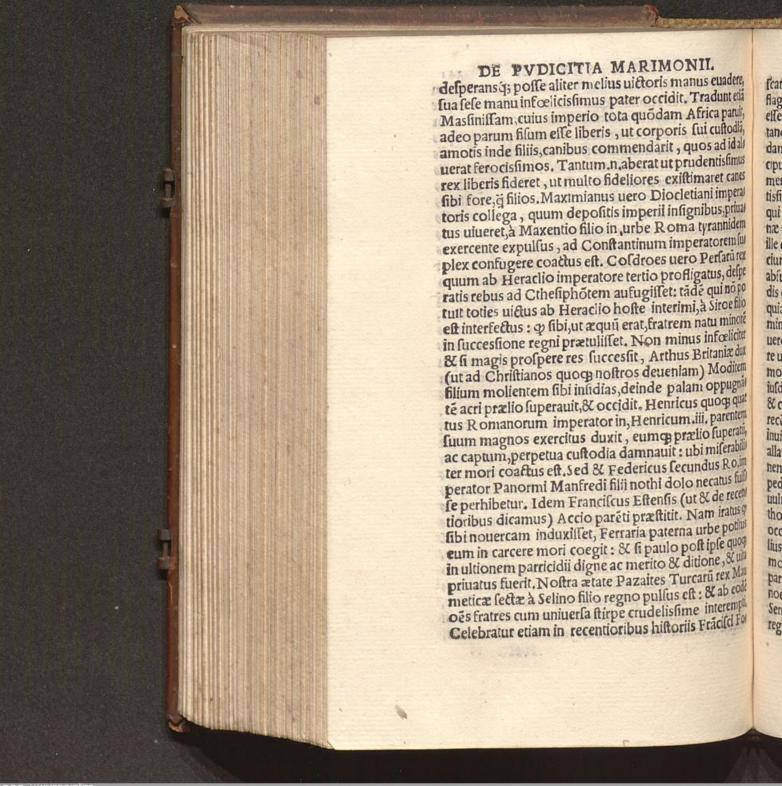
t han

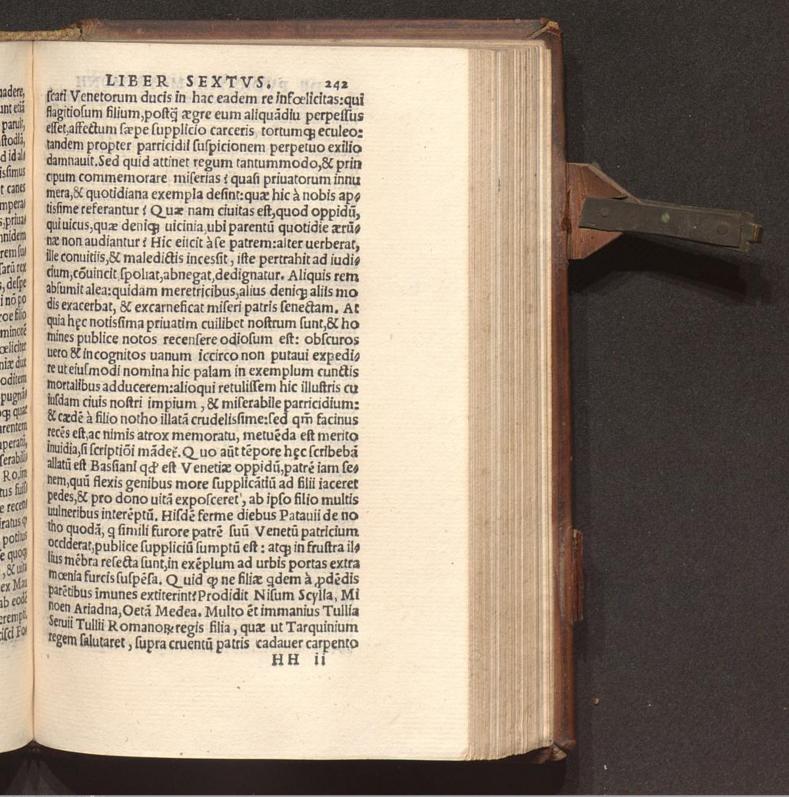

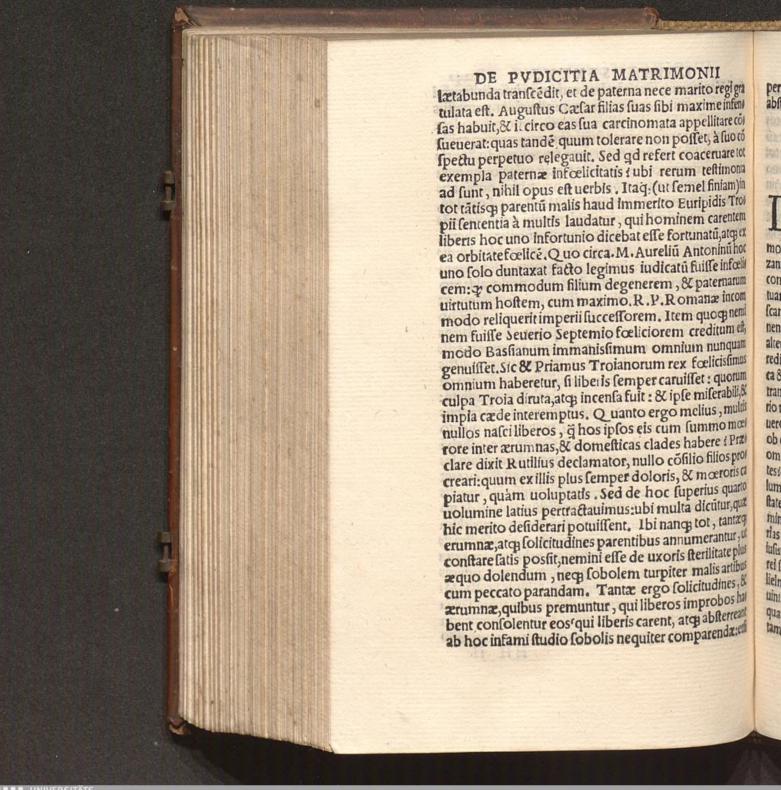

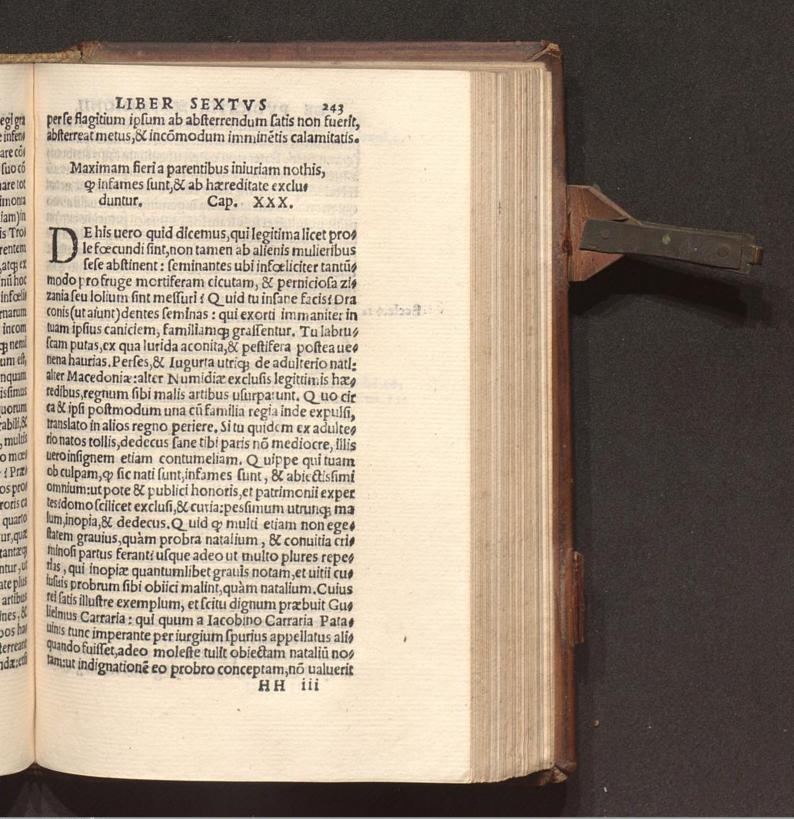

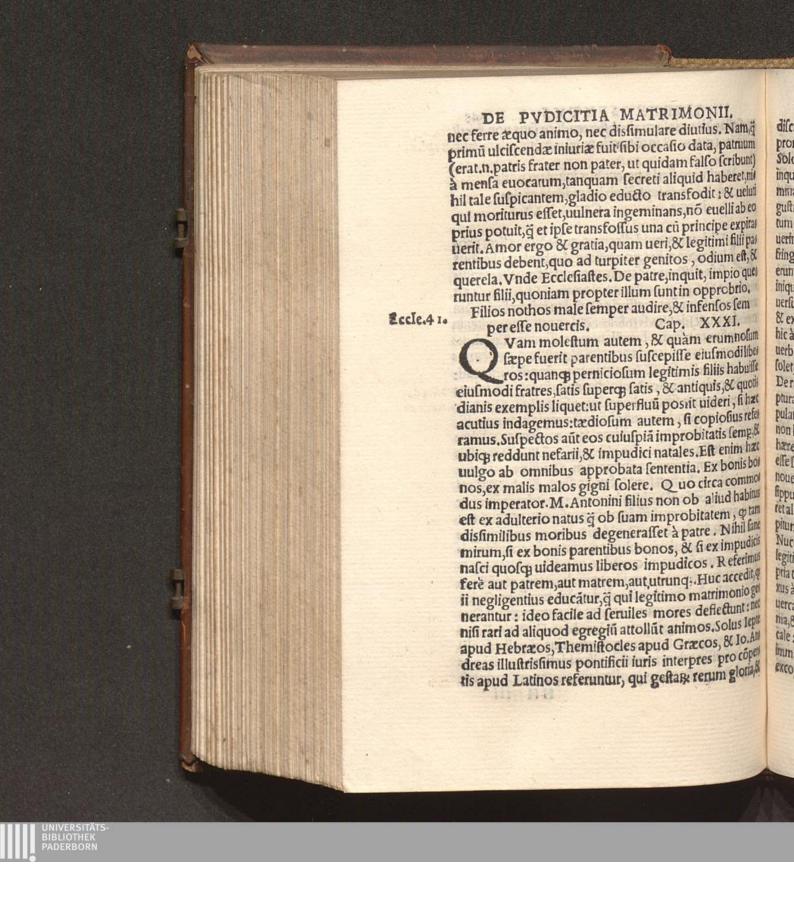

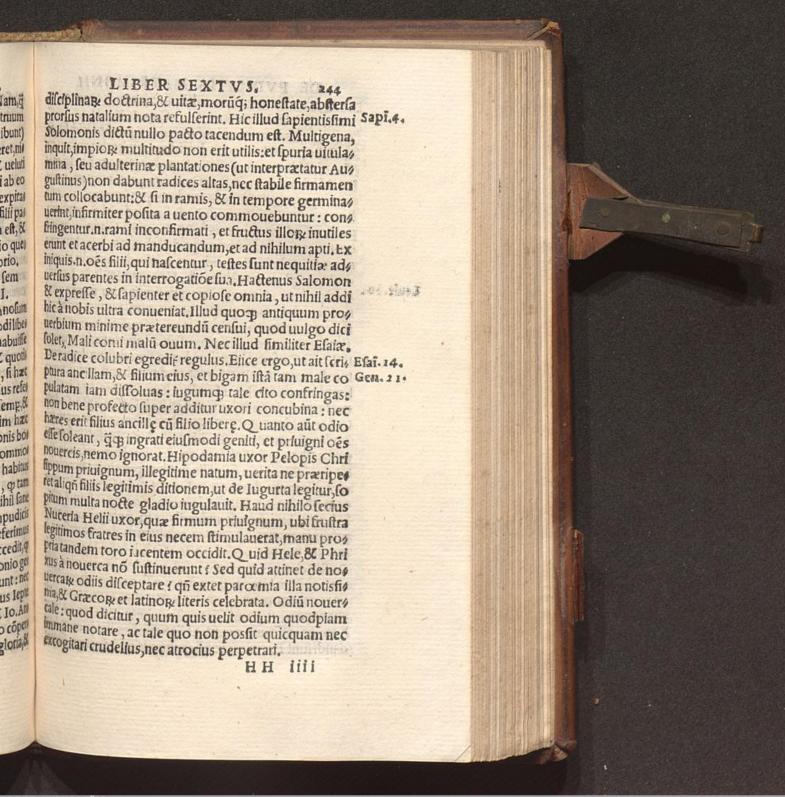

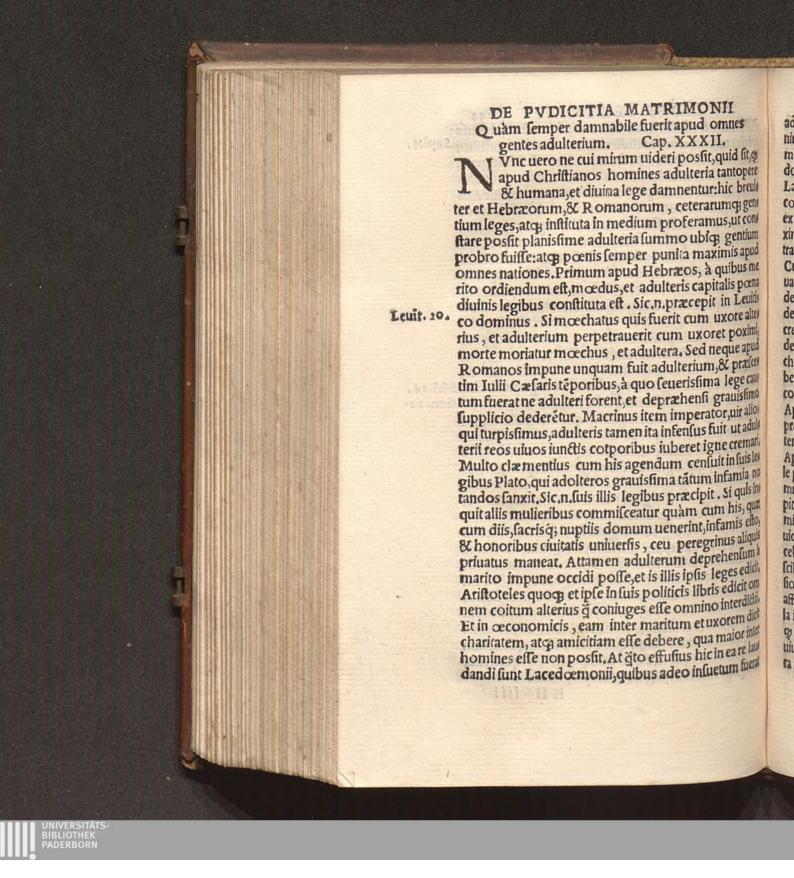

LIBER SEXTUS. adulterium, ut ne lex quidem apud eos ulla, que hoc pu niret,necessaria putares. Vnde pcelebre est apophthego ma cuiufdam Lacedæmonii, qui interrogatus aliquane do ab hospite, quæ pæna foret costituta adulteris apud Lacœdemonios:negauitullos effe adulteros apud Las tædemonios: quunq; ille rurfus instaret. Q uld fi quis existeret ! quam poenam darêt ! Is iterum, taurum mas ximum(inquit)dependeret pro pœna, qui porrecto ule tra Taygetum montem capite, biberet ex Eurota fluuio. Cui hospes ille rursum arridens, Hui, unde (inquit) tam uastus taurus in mundo i Tunc Lacedamonius. Et uno de apud Lacedæmona adulter i Summa profecto prus dentia gentis alioqui ferocisfimæ, quæ maluit uelut inø redibile factu flagitium præterire, gferendo lege often dere posse fieri, Apud Chios quoq (utrefert Plutar? thus (tantz temperantic uiros, atqu mulieres fuiffe perhi bent, ut neq; adulterium, neqsillegitimum quempiam concubitum accidisse cuiquam apud eos memoretur. Apud Arabes vero (ut meminit Eusebius) adulteræ des prehenfe fine ulla spe ueniæ occidebantur, suspettæ aus tem uel ob solam suspicionem acriter uerberabantur. Apud Ægyptios ius erat conuictos adulterii, uirum mile le plagis cædi, foeminæ nafum amputari:ut qua potisfio mum parte corporis placuerat, eadem, ob uiolatam turo piter pudicitiam, foedaretur: & testimonium patrati crie. minis manifestum daret. Ei uero qui mulierem liberam ulolasset uirilia execabantur: quino commisso ut ipsi di tebant,tria non mediocria scelera copulasset: iniuriam feilicet, corruptelam, & liberorum conceptorum confus lionem. Legem quoque fuille apud Seres idem auctor affirmat, tantæ seueritatis, atqu tantæ observantiæ, ut nulo la in ea regione meretrix, nulla adultera inuenirer. Quid 9 & Parthi seuitia infames, quum pullis ferme legibus uluant, fintes in libidinem, & fua, & regionis ipfius natur ta maxime proni:nulla tamen delicta (ut scribit Iustinus)

UNIVERSITATS-BIBLIOTHEK PADERBORN

les

d lit, q

breuk

q geni

ut confentium

is apud

bus me

s poema

Leuiti

ore altel

ooximi

præfer

ge call

uislimo

air alio

ut adult

remail

1 luis let

mia no

quisin

is, qua

ris efto,

s aliquis

enfuma es edicil

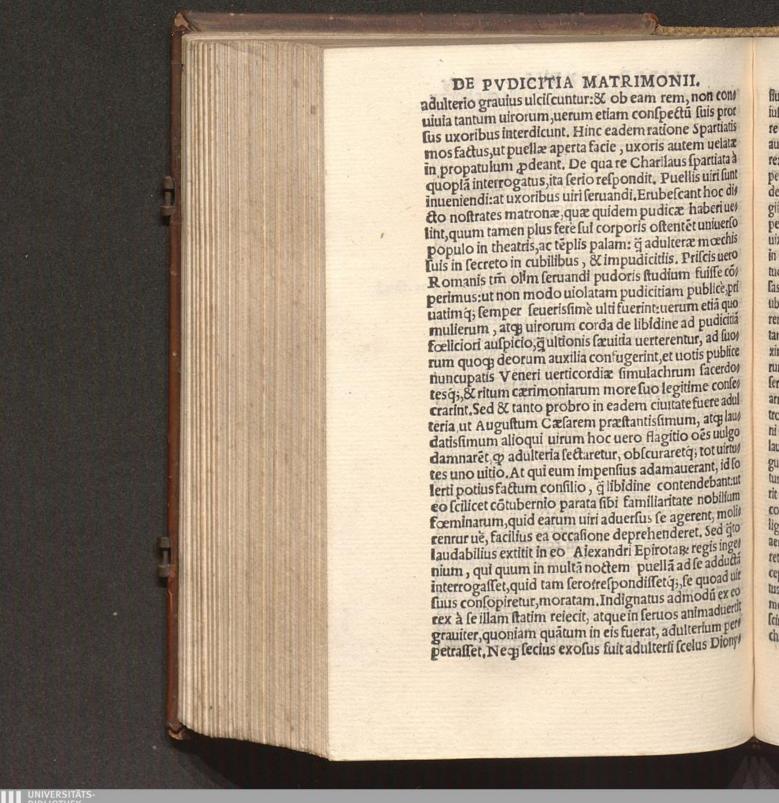
licit of

erdidu

em did ior inte

are au

n fueral

LIBER SEXTYS. 246 flus tyrannus, qui ubi comperit filium suum ingenui cus iusdam ciuis uxorem adulterasse:statim eum ad se uenis reiuslit,& interrogauit, an unquam tale quicg de patre audiuerit i cui adolescens respondit. Tibi non fuit pater rex. At ille ei rursum: nec tibi filius rex erit, nisi talia pero petrare defistas, atque comminatus graulter si quid tale de eo dici amplius audierit castigatum, et oneratum iura glis à le dimilit. Scipionis quog Africani illustrissimi im peratoris pudicitia noc loco prætereunda non est, qui uix quartum & uicesimű ætatissuæ annum agens, qui in Hispania Noua Carthagine oppressa eximie pulchris udinis uirgo inter multas oblides, quas in ea urbe claus las habuerant Poeni, in luam fuisset potestatem redactat ubi comperit iam alteri delponfatam effe, accerfitis pas rentibus, sponso, cui iam pacta fuerat, integram, inuiolas tamq; restituit. Nec diuersi ab eo Diocletianus, & Mas zimus Augusti fuere: qui capta uxore Narsei Persas rum regis, eadem continentia ufi, & matrem: & liberos semanerunt intactos. Qua honestate Persæ plusquam atmis commoti, pacem, quam prius contempferant, uls tto postea Romanis imperatoribus obtulerunt. Africas ni, & Augustorum continentiæ, in consimili genere laudis, amulum sele ostendit Aurelianus, & ipse Aus gullus. Is enim adulteria adeo obhorruisse memora? tur, ut nullum unquam flagitium feuerius uindicaue? tit, nam militem, qui adulterium cum hospitis uxore commiserat, inflexis duarum arborum uerticibus ale ligari iussit per pedes, atque easdem subito liberas in aera dimitti: ut scissus ea ui medius utrinque pendes tet: ut effet cunctis exemplo, ne quis auderet deins ceps ialia perpetrare, tanti supplicii atrocitate deterriz lus. Quantopere etiam Ægyptii ollm adulteria eiuli modi abominatifuerint, ex ipfis quoque litteris facris; ldre poslumus : in quibus legitur, Abraham patriare tham, dum inter Agyptios uerfaretur, uxorem fuam

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

cons

prot

tiatis

elatæ

ata à funt

c dis

riues

erlo

echis

uero e có/

ce,pti

quo

icitia

fuor

erdon

onles

adul

B laud

ulgo

uirtu

idlo

ant:ut

ilium

molif

digito

ingel

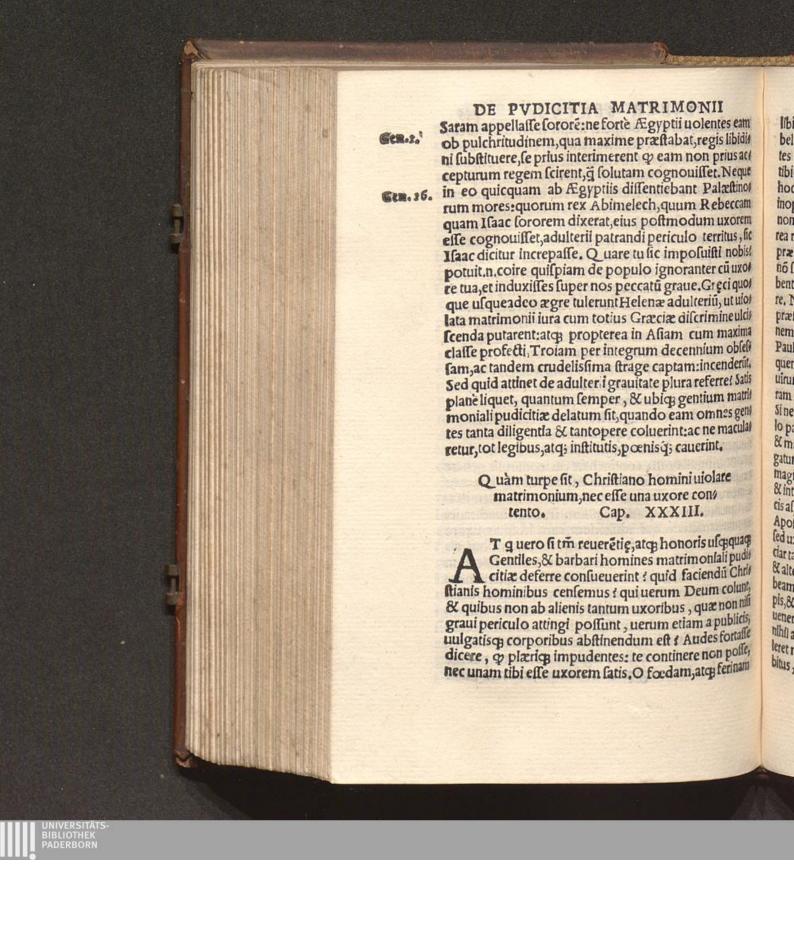
ducta ad uit

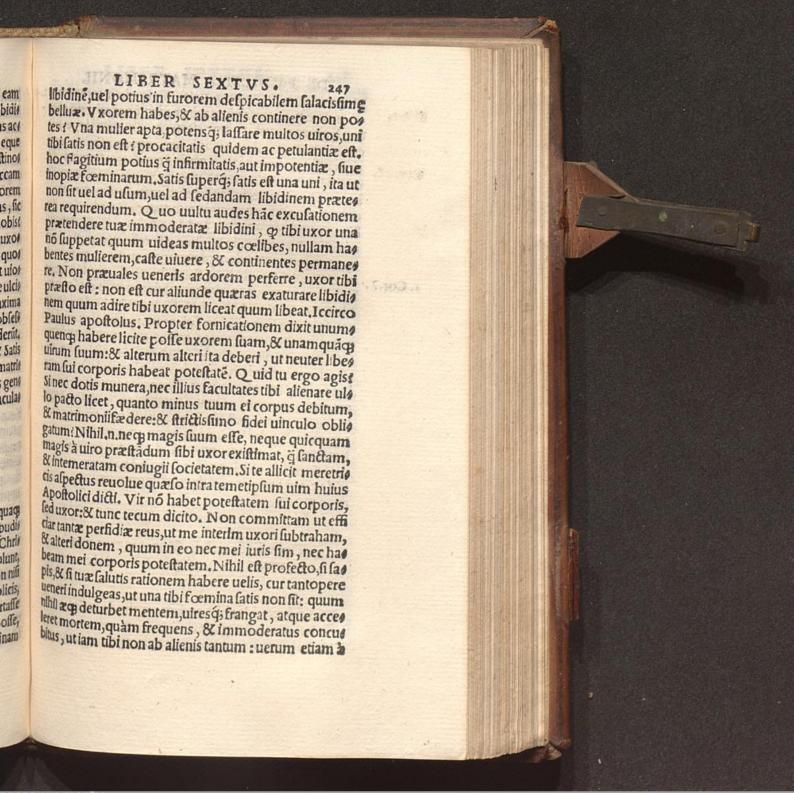
ex eo

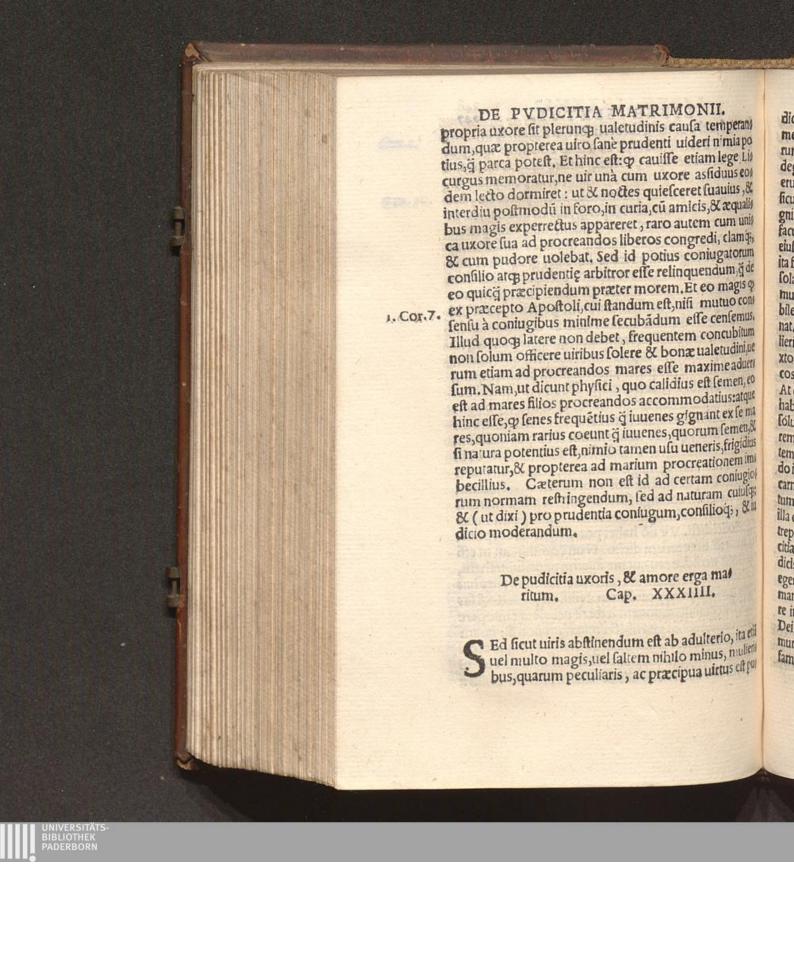
luerut

n per

niony!

LIBER SEXTUS. dicitia. Mulier.n. pudica optime primum de maioribus meretur, q eorum genus furtiua, & subdititia non coro rumpit sobole, quæ ab eis postea & moribus, & natura degeneret. Secudo de posteris, quillis nequ de matribus embelcendum est, nech de patribus ambigendum, Itacp ficut airos honestant, atque illustrant magistratuum insie gnia, rerumq; gestarum gloria, scientiaue iuris ciuilis, aut facundia dicendi, siue philosophia, & alia denicy multa eiulmodi, quæ præclara ingenia nobilitare colueuerunt: itafæminarum uniuerlum decus est pudicitia, quæ uel sola præstare eis potest omnia ornamenta, quæ dixio mus. Hec enim ditat, dotatq; pauperes, commendat no biles, humiles exaltat, deformes conciliat, pulchras exor nat. Contra uero, nihil omnino boni constare potest mu lleti,amissa pudicitia. Hinc Romana illa Lucretia à Seø xto Tarquinio uim passa, ubi se purgauit apud domestis cos, in ultionem rapti pudoris fibi mortem consciuit. Atqui Sulanna Hæbrea longe sapientius in eare sese habuit aduersus duos iudices, quam Lucretia aduersus lolum regulum. Hæc nancp nihil uerita fallum rumo? tem hominum, mortante delegit, quam moecharl: cons temnens quicquid de se interim unlgus loqueretur mos dointegra, & incorrupta coram Deo, ut mente, ita & carne constaret : pluris sane faciens pudicitiæ detrimens tum, quam uitæ, aut famæ dispendium. Sapientissima illa quidem uox, & uiro quamuis forti, nedum puella trepidante dignissima. Nam dum aut famæ, aut pudis tita sibi subeundum esset discrimen, exclamauit pus dicissima matrona. Angustiæ mihi sunt undiqu. Si.n.hoc egero, mors mihi est: sin autem non egero, no effugiam manus uestras, sed melius est mihi abscp opere incides te in manus hominum, quam peccare in conspectu Dei, Præclara consultatio, qua quidem probe doces mur magnipendedam quidem esse omnino pudicitiae famam, sed multo magis Deum timendum, in cuius

UNIVERSITATS-BIBLIOTHEK PADERBORN

erany

lapo

re Liv

15 604

15,8

qualit

n unio

amq,

orum

n,ğ de

igis q

o cons

emus,

bitum

dini,ue

aduen

en, eo

:atque

le ma

men, a

igidius

emimi

niugio

uiulq:

, 81

, ita elli

Hulleni

capul

